This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

RBC 23

ASHMOLEAN
OXFORD
LIBRARY

PHAEDRI

AUGUSTI LIBERTI

FABULARUM AESOPIARUM

LIBRI QUINQUE.

Ex recensione

ALEXANDRI CUNINGAMII, Scoti.

Accedunt

PUBLII SYRI,

ET ALIORUM VETERUM

SENTENTIAE.

EDINBURGI,

Apud G. Hamilton & J. Balfour, Academiae Typographos.

M,DCC,LVII.

TYPOGRAPHUS LECTORI S.

INTER veteres ſcriptores Latinos vix alius eſt, qui critica eruditorum ingenia tantopere exercuit, quam elegantiſſimus auctor Phaedrus. In cauſſa eſt codicum manuſcriptorum paucitas; notum quippe eſt, non aliter quam ex comparatione complurium exemplarium auctores antiquos in priſtinum, aut priſtino proximum, nitorem poſſe reſtitui. Et quidem Phaedri non niſi unum et alterum exemplar, eaque ſaeculo barbaro exarata, adeoque foede corrupta et mutilata comparuiſſe conſtat. Hinc ampla conjecturarum ſeges, cui favebat carminis iambici licentia. Poſt tot criticorum labores, nondum emaculatum Phaedrum judicaſſe videtur vir in arte exercitatiſſimus Alexander Cuningamius; plurimas enim emendationes, ex ingenio, margini editionis Londinenſis Johnſonianae adleverat, ſimul et quaenam priorum interpretum tentamina ſibi arriderent, notaverat. Rationibus ad firmandas emendationes ſuas nullus erat locus, ideoque ne periret

tanti

tanti viri haec, levis utcunque, opella, ipſum Phaedrum, ut emendari voluit, typis exprimendum curavi.

Conſcriptas fuiſſe has notulas anno 1726 *veroſimile videtur, quo anno prodiit Terentii ſimul et Phaedri editio celebris Cantabrigienſis curante Cl. Richardo Bentleio, cujus conjecturas nonnullas adprobavit, laudato auctore. Certe editionem tertiam Cl. Petri Burmanni, quae anno inſequente lucem aſpexit, nondum vidiſſe Cuningamium ex eo manifeſtum eſt, quod ubicunque Burmanni lectiones citat, eae omnes ad priorem editionem, quae cum notis variorum prodiit anno* 1718, *pertinent.*

Phaedro ſubjunxi, ut fieri ſolet, Publium Syrum, licet hiſce ſententiis manum non admoverit Cuningamius. Eas itaque expreſſi fere ad editionem Bentleianam, niſi ubi a manuſcriptis nimis licenter diſceſſum eſt, rejectis pleriſque ſententiis, quas undecunque corraſas addiderat Gruterus. Vale.

PHAEDRI

PHAEDRI
AUGUSTI LIBERTI
FABULARUM AESOPIARUM
LIBER PRIMUS.

PROLOGUS.

AESOPUS auctor quam materiam reperit,
Hanc ego polivi verſibus ſenariis.
Duplex libelli dos eſt: quod riſum movet,
Et quod prudenti vitam conſilio monet.
Calumniari ſi quis autem voluerit,
Quod arbores loquantur, non tantum ferae;
Fictis jocari nos meminerit fabulis.

FAB.

FAB. I.

LUPUS ET AGNUS.

AD rivum eumdem Lupus et Agnus venerant,
Siti compulſi: ſuperior ſtabat Lupus,
Longeque inferior Agnus: tunc fauce improbâ
Latro incitatus, jurgi cauſſam huic intulit.
Cur, inquit, turbulentam mihi feciſti aquam
Iſthic bibenti? Laniger contra timens,
Qui poſſum, quaeſo, facere quod quereris, Lupe?
A te decurrit ad meos hauſtus liquor.
Repulſus ille veritatis viribus,
Ante hos ſex menſes, male, ait, dixiſti mihi.
Reſpondit Agnus: equidem natus non eram.
Pater, hercule, tuus, inquit, maledixit mihi.
Atque ita correptum lacerat, injuſtâ nece.
Haec propter illos ſcripta eſt homines fabula,
Qui fictis cauſſis innocentes opprimunt.

FAB. II.

RANAE REGEM PETENTES.

ATHENAE cum florerent aequis legibus,
Procax libertas civitatem miſcuit,
Frenumque ſolvit priſtinum licentia.

Hinc

Hinc conſpiratis factionum partibus,
Arcem tyrannus occupat Piſiſtratus.
Cum triſtem ſervitutem flerent Attici;
Non quia crudelis ille, ſed quoniam grave
Omne inſuetis onus; et coepiſſent queri;
Aeſopus talem tum fabellam retulit.
  Ranae, vagantes liberis paludibus,
Clamore magno regem petiere ab Jove,
Qui diſſolutos mores vi compeſceret.
Pater deorum riſit, atque illis dedit
Parvum tigillum; miſſum quod ſubito vadis,
Motu ſonoque terruit pavidum genus.
Hae merſae limo cum laterent diutius,
Forte una tacite profert e ſtagno caput,
Et, explorato rege, cunctas evocat.
Illae, timore poſito, certatim adnatant,
Lignumque ſupra turba petulans inſilit:
Quod cum inquinaſſent omni contumeliâ,
Alium rogantes regem venere ad Jovem,
Inutilis quoniam eſſet, qui fuerat datus.
Tum miſit illis hydrum, qui dente aſpero
Corripere coepit ſingulas; fruſtra necem
Fugitant inertes; vocem percludit metus.
Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem,
Adflictis ut ſuccurrat. Tunc contra Deus;

Quia

Quia noluiſtis veſtrum ferre, inquit, bonum;
Malum perferte. Vos quoque, ô cives, ait,
Hoc ſuſtinete, majus ne veniat malum.

FAB. III.

GRACULUS ET PAVO.

NE gloriari libeat alienis bonis,
Suo quin potius ſit habitu vitam degere,
Aeſopus nobis hoc exemplum prodidit.
Tumens inani Graculus ſuperbiâ,
Pennas, Pavoni quae deciderant, ſuſtulit,
Seque exornavit: deinde contemnens ſuos
Immiſcet ſe formoſo pavonum gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi,
Fugantque roſtris. Male mulcatus Graculus
Redire moerens coepit ad proprium genus,
A quo repulſae triſtis ſuſtinuit notam.
Tum quidam ex illis, quos prius deſpexerat,
Contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus,
Et, quod natura dederat, voluiſſes pati,
Nec illam expertus eſſes contumeliam,
Nec hanc repulſam tua ſentiret calamitas.

FAB.

FAB. IV.

CANIS DECEPTUS.

AMITTIT merito proprium, qui alienum adpetit.

Canis per flumen, carnem dum ferret, natans,
Lympharum in ſpeculo vidit ſimulacrum ſuum:
Aliamque praedam ab altero ferri putans,
Eripere voluit: verum decepta aviditas
Et, quem tenebat ore, demiſit cibum,
Nec, quem petebat, potuit adeo adtingere.

FAB. V.

VACCA, CAPELLA, OVIS ET LEO.

NUMQUAM eſt fidelis cum potente ſocietas:
Teſtatur haec fabella propoſitum meum.
Vacca et Capella, et patiens Ovis injuriae,
Socii fuere cum Leone in ſaltibus.
Hi quum cepiſſent cervum vaſti corporis,
Sic eſt locutus, partibus factis, Leo:
Ego primam tollo, nominor quoniam Leo;
Secundam, quia ſum fortis, tribuetis mihi;
Tum quia plus valeo, me ſequetur tertia;
Malo adficietur, ſi quis quartam tetigerit.
Sic totam praedam ſola improbitas abſtulit.

FAB. VI.

RANAE AD SOLEM.

VICINI furis celebres nuptias videns
Aeſopus ſic continuo narrare incipit:
Uxorem quondam Sol cum vellet ducere,
Clamorem Ranae ſuſtulere ad ſidera.
Convicio permotus quaerit Jupiter
Cauſſam querelae; quaedam tum ſtagni incola;
Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,
Cogitque miſeras aridâ ſede emori.
Quidnam futurum eſt, ſi crearit liberos?

FAB. VII.

VULPIS AD PERSONAM.

PERSONAM tragicam forte Vulpis viderat:
O quanta ſpecies, inquit, cerebrum non habet!
Hoc illis dictum eſt, quibus honorem et gloriam
Fortuna tribuit, ſenſum communem abſtulit.

FAB. VIII.

LUPUS ET GRUIS.

QUI pretium meriti ab improbis deſiderat,
Bis peccat; primum quoniam indignos adjuvat;

Impune

Impune abire deinde quia jàm non poteſt.
Os devoranti fauce cum haereret Lupo,
Magno is dolore victus, coepit ſingulos
Inlicere pretio, ut illud extraherent malum.
Tandem perſuaſa eſt jurejurando Gruis,
Gulaeque credens colli longitudinem,
Periculoſe fecit medicinam Lupo.
Pro quo cum pactum flagitaret praemium:
Ingrata es, inquit, quae cùm ore e noſtro caput
Incolume abſtuleris, et mercedem poſtulas.

FAB. IX.

PASSER ET LEPUS.

SIBI non cavere, et aliis conſilium dare,
Stultum eſſe, paucis his oſtendam verſibus.
Oppreſſum ab Aquila, ac fletus edentem graves,
Leporem objurgabat Paſſer: ubi pernicitas
Nota tua eſt illa? quid ceſſarunt pedes?
Dum loquitur, ipſum Accipiter nec opinum rapit,
Queſtuque vano clamitantem interficit.
Lepus ſemianimus, mortis in ſolatio;
Qui modo ſecurus noſtra inridebas mala,
Simili querelâ fata deploras tua.

FAB. X.

LUPUS, VULPIS, ET SIMIUS.

QUICUMQUE turpi fraude ſemel innotuit,
Etiamſi verum dicit, amittit fidem,
Id haec teſtatur brevis Aeſopi fabula.
Lupus arguebat Vulpem furti crimine;
Negabat illa, ſe eſſe culpae proximam:
Tunc inter illos judex ſedet Simius:
Uterque cauſſam cum peroraſſent ſuam,
Hanc dixe fertur Simius ſententiam:
Tu non videris perdidiſſe, quod petis;
Tu vero ſubripuiſſe, quod pulchre negas.

FAB. XI.

ASINUS ET LEO.

VIRTUTIS expers, verbis jactans gloriam,
Ignotos fallit, notis eſt deriſui.
Venari Aſello comite cum vellet Leo,
Contexit illum frutice, et admonuit ſimul,
Ut inſuetâ voce terreret feras,
Fugientes ipſe exciperet. Hîc auritulus
Clamorem ſubito totis tollit viribus,
Novoque turbat beſtias miraculo.

Quae dum paventes exitus notos petunt,
Leonis adfliguntur horrendo impetu,
Qui, poſtquam caede feſſus eſt, Aſinum evocat,
Jubetque vocem premere: contra ille inſolens;
Qualis videtur opera tibi vocis meae?
Inſignis, inquit, ſic, ut niſi noſſem tuum
Animum genuſque, ſimili fugiſſem metu.

FAB. XII.

CERVUS AD FONTEM.

Laudatis utiliora, quae contemſeris,
Saepe inveniri, teſtis haec narratio.
Ad fontem Cervus, cum bibiſſet, reſtitit,
Et in liquore vidit effigiem ſuam.
Ibi dum ramoſa mirans laudat cornua,
Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,
Venantum ſubito vocibus conterritus,
Per campum fugere coepit, et gyro levi
Canes eluſit. Silva tum excepit ferum,
In qua retentis impeditus cornibus,
Lacerari coepit morſibus ſaevis canum.
Tunc moriens vocem hanc edidiſſe dicitur:
O me infelicem! qui nunc demum intelligo,

Utilia mihi quam fuerint, quae deſpexeram,
Et, quae laudaram, quantum luctus habuerint.

FAB. XIII.

VULPIS ET CORVUS.

QUI ſe laudari verbis gaudet ſubdolis,
Sera dat poenas torpens poenitentia.
Cum de feneſtra Corvus raptum caſeum
Comeſſe vellet, celſâ reſidens arbore;
Hunc vidit Vulpis, deinde ſic coepit loqui:
O qui tuarum, Corve, pennarum eſt nitor!
Quantum decoris corpore et vultu geris!
Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
At ille, dum etiam vocem vult oſtendere,
Amiſit ore caſeum, quem celeriter
Doloſa Vulpis avidis rapuit dentibus.
Tum demum ingemuit Corvi deceptus ſtupor.
[Hac re probatur, ingenium quantum valet;
Virtute et ſemper praevalet ſapientia.]

FAB. XIV.

Ex SUTORE MEDICUS.

MALUS cum Sutor, inopiâ deperditus,
Medicinam ignoto facere coepiſſet loco,

Et

Et venditaret falſo antidotum nomine,
Verboſis adquiſivit ſibi famam ſtrophis.
Hîc, cum jaceret morbo confectus gravi,
Rex urbis, ejus experiendi gratiâ,
Scyphum popoſcit, fuſâ dein ſimulans aquâ
Antidoto miſcere illius ſe toxicum,
Hoc bibere juſſit ipſum, poſito praemio.
Timore mortis ille tum confeſſus eſt,
Non artis ullâ medicae ſe prudentiâ,
Verum ſtupore vulgi factum nobilem.
Rex advocatâ concione haec edidit:
Quantae putatis eſſe vos dementiae,
Qui capita veſtra non dubitatis credere,
Cui calceandos nemo commiſit pedes?
Hoc pertinere ad illos vere dixerim,
Quorum ſtultitiâ quaeſtus impudentiae eſt.

FAB. XV.

ASINUS AD PASTOREM.

IN principatu commutando civium,
Nil praeter domini nomen mutant pauperes.
Id eſſe verum, parva haec fabella indicat.
Aſellum in prato timidus paſcebat Senex.
Is, hoſtium clamore ſubito territus,

Suadebat

Suadebat Aſino fugere, ne poſſent capi.
At ille lentus: quaeſo, num binas mihi
Clitellas impoſiturum victorem putas?
Senex negavit. Ergo quid refert mea,
Cui ſerviam? clitellas dum portem meas.

FAB. XVI.

CERVUS ET OVIS.

VETERATOR nummos cum rogat ſponſu improbo,
Non rem expedire, ſed malum edere expetit.
Ovem rogabat Cervus modium tritici,
Lupo ſponſore: at illa, praemetuens doli,
Rapere atque abire ſemper adſuevit lupus,
Tu de conſpectu fugere veloci impetu:
Ubi vos requiram, quum dies advenerit?

FAB. XVII.

OVIS, CANIS ET LUPUS.

SOLENT mendaces luere poenas malefici.
Calumniator panem ab Ove quum repeteret
Canis, quem commodaſſe ſe contenderet;
Lupus citatus teſtis, non unum modo
Deberi, dixit, verum adfirmavit decem.

Ovis,

Ovis, damnata falſo teſtimonio,
Quod non debebat, ſolvit: poſt paucos dies
Bidens jacentem ut fovea conſpexit Lupum:
Haec, inquit, fraudi merces ab Superis datur.

FAB. XVIII.

MULIER PARTURIENS.

NEMO libenter recolit, qui laeſit, locum:
Inſtante partu, mulier, actis menſibus,
Humi jacebat, flebiles gemitus ciens.
Vir eſt hortatus, corpus lecto reciperet,
Onus maturum melius quo deponeret.
Minime, tum illa, illo poſſe confido loco
Malum finiri, quo conceptum eſt initio.

FAB. XIX.

CANIS PARTURIENS.

HABENT inſidias hominis blanditiae mali,
Quas ut vitemus, verſus ſubjecti monent.
Canis parturiens quum rogaſſet alteram,
Ut foetum in ejus tugurio deponeret,
Facile impetravit: dein repoſcenti locum
Preces admovit, tempus exorans breve,

Dum

Dum firmiores poſſet catulos ducere.
Hoc quoque conſumto, flagitare validius
Cubile cedat. Si mihi et turbae meae
Par, inquit, eſſe potueris, cedam loco.

FAB. XX.

CANES FAMELICI.

STULTUM conſilium non modo effectu caret,
Sed ad perniciem quoque mortales devocat.
Corium depreſſum in fluvio viderunt Canes:
Id ut comeſſe extractum poſſent facilius,
Aquam coepere ebibere: ſed rupti prius
Periere, quam, quod petierant, contingerent.

FAB. XXI.

LEO SENEX, APER, TAURUS ET ASINUS.

QUICUMQUE amiſit dignitatem priſtinam,
Ignavis etiam jocus eſt in caſu gravi.
Defectus annis, deſolatus viribus
Leo quum jaceret, ſpiritum extremum trahens,
Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
Et vindicavit ictu veterem injuriam:

Infeſtis

Infeſtis Taurus mox confodit cornibus
Hoſtile corpus. Aſinus, ut vidit ferum
Impune laedi, calcibus frontem exterit.
At ille expirans: Fortes indigne tuli
Mihi inſultare: te, naturae dedecus,
Quod ferre cogor, certe bis videor mori.

FAB. XXII.

MUSTELA ET HOMO.

MUSTELA ab Homine prenſa, quum inſtantem necem
Effugere vellet; parce quaeſo, inquit, mihi,
Quae tibi moleſtis muribus purgo domum.
Reſpondit ille: faceres ſi cauſſâ meâ,
Gratum eſſet, et dediſſem veniam ſupplici:
Nunc quia laboras, ut fruaris reliquiis,
Quas ſunt roſuri, ſimul et ipſos devores,
Noli imputare vanum beneficium mihi.
Atque ita locutus, improbam leto dedit.
Hoc in ſe dictum debent illi agnoſcere,
Quorum privata ſervit utilitas ſibi,
Et meritum inane jactant imprudentibus.

FAB.

FAB. XXIII.

CANIS FIDELIS.

REPENTE liberalis ſtultis gratus eſt;
Rerum peritis inritos tendit dolos.
Nocturnus quum fur panem miſiſſet Cani,
Objecto, tentans, an cibo poſſet capi:
Heus, ſi, inquit, linguam vis meam percludere,
Ne latrem pro re domini, multum falleris.
Namque iſta ſubita me jubet benignitas
Vigilare, facias ne meâ culpâ lucrum.

FAB. XXIV.

RANA ET BOS.

INOPS, potentem dum vult imitari, perit.
In prato quondam Rana conſpexit Bovem,
Et, tacta invidiâ tantae magnitudinis,
Rugoſam inflavit pellem: tum gnatos ſuos
Interrogavit, an Bove eſſet latior.
Illi negarunt. Rurſus intendit cutem
Majore niſu; ſimul et interrogavit, modo
Quis major eſſet. Illi reſpondere, Bos.
Noviſſime indignata, dum vult validius
Inflare ſeſe, rupto jacuit corpore.

FAB. XXV.

CANIS ET CORCODILUS.

Consilia qui dant prava cautis hominibus,
Et perdunt operam, et deridentur turpiter.
Canes currentes bibere e Nilo flumine,
A Corcodilis ne rapiantur, traditum eſt.
Igitur eum currens bibere coepiſſet Canis,
Sic Corcodilus: Quamlibet lambe otio,
Noli vereri. At ille, Facerem mehercule,
Niſi eſſe ſcirem carnis te cupidum meae.

FAB. XXVI.

VULPIS ET CICONIA.

Nulli nocendum; ſi quis vero laeſerit,
Multandum ſimili more haec fabella admonet.
Vulpis ad coenam dicitur Ciconiam
Prior invitaſſe, et patinam liquidiuſculae
Poſuiſſe ſorbitionis, quam nullo modo
Guſtare eſuriens potuerit Ciconia:
Quae Vulpem quum revocaſſet, intrito cibo
Plenam lagenam poſuit: huic roſtrum inſerens
Se ſatiat ipſa, torquet convivam fame:

Quae quum lagenae fruſtra collum lamberet,
Peregrinam ſic locutam volucrem accepimus:
Sua quiſque exempla debet aequo animo pati.

FAB. XXVII.

CANIS ET VULTURIUS.

HAEC res avaris eſſe conveniens poteſt,
Et qui humiles nati, dici locupletes ſtudent.
Humana effodiens oſſa, theſaurum Canis
Invenit, et violarat quia Manes Deos,
Injecta eſt illi divitiarum cupiditas,
Poenas ut ſanctae religioni penderet.
Itaque aurum dum cuſtodit, oblitus cibi
Fame eſt conſumptus; quem ſtans Vulturius ſuper
Fertur locutus: O Canis, merito jaces,
Qui concupiſti ſubito regales opes,
Trivio conceptus, educatus ſtercore.

FAB. XXVIII.

VULPIS ET AQUILA.

QUAMVIS ſublimes debent humiles metuere,
Vindicta docili quia patet ſolertiae.

Vulpinos

Vulpinos catulos Aquila quondam ſuſtulit,
Nidoque poſuit, eſcam ut pulli carperent.
Hanc perſecuta mater orare incipit,
Ne tantum miſerae luctûs importet ſibi.
Contemſit illa, tuta quippe ipſo loco.
Vulpis ab ara rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circumdedit,
Dolorem et proprii damno ulciſcens ſanguinis,
Aquila ut periclo mortis eriperet ſuos,
Incolumes gnatos ſupplex Vulpi tradidit.

FAB. XXIX.

ASINUS ET APER.

PLERUMQUE ſtulti riſum dum captant levem,
Gravi deſtringunt alios contumeliâ,
Et ſibi inopinum concitant periculum.
Aſellus Apro quum fuiſſet obvius,
Salve, inquit, frater. Ille indignans repudiat
Officium, et quaerit, cur ſic mentiri velit?
Aſinus demiſſo pene: Similem ſi negas
Tibi me eſſe, certe ſimile eſt hoc roſtro tuo.
Aper quum vellet facere generoſum impetum,
Repreſſit iram: et, Facilis vindicta eſt mihi;
Sed inquinari nolo ignavo ſanguine.

FAB. XXX.

RANAE ET TAURI.

HUMILES laborant, ubi potentes diſſident.
Rana e palude pugnam Taurorum intuens,
Heu, quanta nobis inſtat pernicies! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De principatu cum decertarent gregis,
Longeque ab illis degerent vitam boves:
Eſt, inquit, diſpar vita, ac diverſum genus;
Sed pulſus regno nemoris qui profugerit,
Paludis in ſecreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede.
Ita caput ad noſtrum furor illorum pertinet.

FAB. XXXI.

MILVUS ET COLUMBAE.

QUI ſe committit homini tutandum improbo,
Auxilium dum requirit, exitium invenit.
Columbae ſaepe quum fugiſſent Milvium,
Et celeritate pennae evitaſſent necem,
Conſilium raptor vertit ad fallaciam,
Et genus inerme tali decepit dolo:

Quare ſollicitum potius aevum ducitis,
Quam me creatis icto regem foedere,
Qui vos ab omni tutas praeſtem injuriâ?
Illae credentes, tradunt ſeſe Milüo:
Qui, regnum adeptus, coepit veſci ſingulas,
Et exercere imperium ſaevis unguibus.
Tunc de reliqüis una; Merito plectimur.

PHAEDRI

PHAEDRI FABULARUM

LIBER SECUNDUS.

AUCTOR.

EXEMPLA Aeſopi continent hominum genus,
Nec aliud quidquam per fabellas quaeritur,
Quam corrigatur error ut mortalium,
Acuatque ſeſe diligens induſtria.
Quicumque fuerit ergo narrandus jocus,
Dum capiat aurem, et ſervet propoſitum ſuum,
Re commendatur, non auctoris nomine.
Equidem omni curâ morem ſervabo ſenis:
Sed ſi libuerit aliud interponere,
Dictorum ſenſus ut delectet varietas,
Bonas in partes, Lector, accipias velim.
Ita haec rependet illam brevitas gratiam:
Cujus verboſa ne ſit commendatio,
Attende, cur negare cupidis debeas;
Modeſtis etiam offerre, quod non petierint.

FAB.

FAB. I.

LEO, PRAEDATOR ET VIATOR.

SUPER Juvencum dum ſtat dejectum Leo,
Praedator intervenit, partem poſtulans:
Darem, inquit, niſi ſoleres per te ſumere;
Et improbum rejecit. Forte innoxius
Viator eſt deductus in eumdem locum,
Feroque viſo retulit retro pedem.
Cui placidus ille, non eſt quod timeas, ait,
Quin quae debetur pars tuae modeſtiae,
Audacter tolle. Tunc, diviſo tergore,
Silvas petivit, homini ut acceſſum daret.
Exemplum egregium prorſus et laudabile:
Verum eſt aviditas dives, et pauper pudor.

FAB. II.

ANUS, PUELLA ET VIR.

A FEMINIS utcumque ſpoliari viros,
Ament, amentur, nempe exemplis diſcimus.
Aetatis mediae quemdam mulier non rudis
Tenebat, annos celans elegantiâ:
Animoſque ejuſdem pulchra juvenis ceperat.

Ambae

Ambae, videri dum volunt illi pares,
Capillos Homini legere coepere invicem:
Quum ſe putaret fingi curâ mulierum,
Calvus repente factus eſt; nam funditus
Canos Puella, nigros Anus evellerat.

FAB. III.

HOMO ET CANIS.

LACERATUS quidam morſu vehementis Canis,
Tinctum cruore panem miſit malefico,
Audierat eſſe quod remedium vulneris.
Tunc ſic Aeſopus: Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, ne nos vivos devorent,
Quum tale ſcierint eſſe culpae praemium.
Succeſſus improborum plures adlicit.

FAB. IV.

AQUILA, FELES, ET APER.

AQUILA in ſuperna quercu nidum fecerat:
Feles cavernam nacta in media pepererat:
Sus nemoricultrix foetum ad imam poſuerat.

Tum fortuitum Feles contubernium
Fraude et ſceleſtâ ſic evertit malitiâ.
Ad volucris ſcandit nidum: et, pernicies, ait,
Tibi paratur, forſit et paratur mihi:
Nam fodere terram quod vides quotidie
Aprum, inſidioſe quercum vult evertere,
Ut noſtram in plano facile progeniem opprimat,
Terrore huic offuſo et perturbatis ſenſibus,
Derepit ad cubile ſetoſae Suis;
Magno et ait in periclo ſunt gnati tui.
Nam ſimul exieris paſtum cum tenero grege,
Aquila eſt parata rapere porcellos tibi.
Hunc quoque timore poſtquam complevit locum,
Doloſa tuto condidit ſeſe cavo:
Inde evagata noctu, ſuſpenſo pede,
Ut eſcâ ſe replevit et prolem ſuam,
Pavorem ſimulans proſpicit toto die.
Ruinam metuens Aquila ramis deſidet:
Aper rapinam vitans non prodit foras.
Quid multa? conſumpti ſunt inediâ cum ſuis,
Felique et catulis largam praebuerunt dapem.
  Quantum homo bilinguis ſaepe concinnet mali,
Documentum hinc capere ſtulta credulitas poteſt.

FAB.

FAB. V.

CAESAR AD ATRIENSEM.

EST ardelionum quaedam Romae natio,
Trepide concurſans, occupata in otio,
Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Et ſibi moleſta, et aliis odioſiſſima.
Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo
Verâ hac fabellâ; pretium eſt operae attendere.
Caeſar Tiberius quum, petens Neapolim,
In Miſenenſem villam veniſſet ſuam,
Quae monte ſummo, poſita Luculli manu,
Proſpectat Siculum et deſpicit Tuſcum mare;
Ex alticinctis unus atrienſibus,
Cui tunica ab humeris linteo Peluſio
Erat deſtricta, cirris dependentibus,
Perambulante laeta domino viridia,
Alveolo coepit ligneo conſpergere
Humum aeſtuantem, jactans officium ſuum.
Sed deridetur. Inde notis flexibus
Praecurrit alium in xyſtum, ſedans pulverem.
Agnoſcit hominem Caeſar, remque intelligit.
Id ut putavit eſſe neſcio quid boni,
Heus, inquit Dominus; ille enimvero adſilit,
Donationis alacris certae gaudio.

Tum

Tum ſic jocata eſt tanti majeſtas Ducis:
Nae tu multum egiſti, opera nec quidquam parit;
Multo majoris alapae apud me veneunt.

FAB. VI.

AQUILA, CORNIX, ET TESTUDO.

CONTRA potentes nemo eſt munitus ſatis;
Si vero acceſſit conſiliator maleficus,
Vis et nequitia quidquid oppugnant, ruit.
Aquila in ſublime ſuſtulit Teſtudinem:
Quae cum abdidiſſet corneâ corpus domo,
Pacto nec ullo laedi poſſet condita;
Venit per auras Cornix; et propter volans,
Opimam ſane praedam rapuiſti unguibus,
Sed, niſi monſtraro, quid ſit faciendum tibi,
Gravi nequidquam te laſſabit pondere.
Promiſſâ parte, ſuadet haec ſcopulum ſuper
Altis ab aſtris duram inlidat corticem,
Quâ comminutâ facili veſcatur cibo.
Inducta his verbis Aquila, monitis paruit,
Simul et magiſtrae large diviſit dapem.
Sic tuta quae naturae fuerat munere,
Impar duabus occidit triſti nece.

FAB. VII.

MULI ET LATRONES.

MULI gravati ſarcinis ibant duo;
Unus ferebat fiſcos cum pecunia,
Alter tumentes multo ſaccos hordeo.
Ille onere dives, celſâ it cervice eminens,
Clarumque collo jactans tintinnabulum:
Comes quieto ſequitur et placido gradu.
Subito Latrones ex inſidiis advolant,
Interque caedem ferro Mulum ſauciant.
Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
Spoliatus igitur caſus quum fleret ſuos,
Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo.
Nam nihil amiſi, nec ſum laeſus vulnere.
Hoc argumento tuta eſt hominum tenuitas.
Magnae periclo ſunt opes obnoxiae.

FAB. VIII.

CERVUS ET BOVES.

CERVUS nemoroſis excitatus latibulis
A venatore, inſtantem ut fugeret necem,
Caeco timore proximam villam petit,
Et opportuno ſè bubili condidit.

Hìc

Hîc Bos latenti, Quidnam voluiſti tibi,
Infelix, ultro qui ad necem cucurreris,
Hominumque tecto ſpiritum commiſeris?
At ille ſupplex: Vos modo, inquit, parcite,
Occaſione rurſus erumpam datâ.
Spatium diei noctis excipiunt vices.
Frondem bubulcus adfert, nec ideo videt.
Eunt ſubinde, redeunt omnes ruſtici,
Nemo animadvertit: tranſit etiam villicus,
Nec ille quidquam ſentit. Tum gaudens ferus
Bobus quietum agere coepit gratias,
Hoſpitium adverſo quod praeſtiterint tempore.
Reſpondit unus: ſalvum te cupimus quidem;
Sed ille, qui oculos centum habet; ſi venerit,
Magno in periclo vita vertetur tua.
Haec inter ipſe dominus a coena redit:
Et quia corruptos viderat nuper Boves,
Accedit ad praeſepe: Cur frondis parum eſt?
Stramenta deſunt? Tollere haec aranea
Quanti eſt laboris? dum ſcrutatur ſingula,
Cervi quoque alta eſt conſpicatus cornua,
Quem convocatâ jubet occidi familiâ,
Praedamque tollit. Haec ſignificat fabula,
Dominum videre plurimum in rebus ſuis.

EPI-

EPILOGUS.

AEsopi ingenio ſtatuam poſuere Attici;
Servumque collocarunt aeternâ in baſi,
Patere honoris homini ſcirent ut viam,
Nec generi tribui, ſed virtuti, gloriam.
Quum jam occuparit alter, nae is primus fuit;
Ne ſolus eſſet, ſtudui ego, quod ſuperfuit.
Neque haec invidia, verum eſt aemulatio.
Quod ſi labori faverit Latium meo,
Plures habebit, quos opponat Graeciae.
Sin livor obtrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conſcientiam.
Si noſtrum ad aures pervenit ſtudium tuas,
Et arte fictas animus ſentit fabulas,
Omnem querelam ſubmovet felicitas.
Sin autem et illis doctis occurret labor,
Siniſtra quos in lucem natura extulit,
Nec qui quidquam audent, niſi meliores carpere,
Fatale edictum corde durato feram,
Donec Fortunam criminis pudeat ſui.

PHAEDRI

FABULARUM

LIBER TERTIUS.

PROLOGUS.

PHAEDRI libellos legere ſi deſideras,
Vaces oportet, Eutyche, a negotiis,
Ut liber animus ſentiat vim carminis.
Verum, inquis, tanti non eſt ingenium tuum,
Momentum ut horae pereat officiis meis.
Non ergo cauſſa eſt manibus id tangi tuis,
Quod occupatis auribus non convenit.
Fortaſſe dices: aliquae venient feriae,
Quae me ſoluto pectore ad ſtudium vocent.
Legeſne, quaeſo, potius viles naenias,
Impendas curam quam rei domeſticae,

Reddas amicis tempora, uxori vaces,
Animum relaxes, otium des corpori,
Ut adſuëtam fortius praeſtes vicem?
Mutandum tibi propoſitum eſt et vitae genus,
Intrare ſi Muſarum limen cogitas.
Ego, quem Pierio mater enixa eſt jugo,
In quo tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi,
Fecunda novies, artium peperit chorum:
Quamvis in ipſâ pene ſim natus ſcholâ,
Curamque habendi penitus corde eraſerim,
Et laude una actus hanc in vitam incubuerim,
Faſtidioſe tamen in coetum recipior.
Quid credis illi accidere, qui magnas opes
Exaggerare quaerit omni vigiliâ,
Docto labori dulce praeponens lucrum?
Sed jam, quodcumque fuerit (ut dixit Sinon,
Ad Regem quum Dardaniae perductus foret)
Librum exarabo tertium Aeſopi ſtylo,
Honori et meritis dedicans illum tuis.
Quem ſi leges, laetabor; ſin autem minus,
Habebunt certe, quo ſe oblectent poſteri.
Nunc, fabularum cur ſit inventum genus,
Brevi docebo. Servitus obnoxia,
Quia, quae volebat, non audebat dicere,
Adfectus proprios in fabellas tranſtulit,

Calumniamque

Calumniamque fictis eluſit jocis.
Ego pro illius ſemita feci viam,
Et cogitavi plura, quam reliquerat,
In calamitatem deligens quaedam meam.
Quod ſi accuſator alius Sejano foret,
Si teſtis alius, judex alius denique,
Dignum faterer eſſe me tantis malis,
Nec his dolorem delenirem remediis.
Suſpicione ſi quis errabit ſuâ,
Et rapiet ad ſe, quod erit commune omnium,
Stulte nudabit animi conſcientiam.
Huic excuſatum me velim nihilominus:
Neque enim notare ſingulos mens eſt mihi;
Verum ipſam vitam et mores hominum oſtendere:
Rem me profeſſum dicet forſit quis gravem.
Si patriae Aeſopus potuit, ſi Anacharſis ſuae
Aeternam famam condere ingenio ſuo:
Ego, literatae qui ſum propior Graeciae,
Cur ſomno inerti deſeram patriae decus?
Threïſſa cum gens numeret auctores ſuos,
Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo,
Qui ſaxa cantu movit, qui domuit feras,
Hebrique tenuit impetus dulci morâ.
Ergo hinc abeſto Livor, ne fruſtra gemas,
Quoniam jam ſolida mihi debetur gloria.

Induxi

Induxi te ad legendum; ſincerum mihi
Candore noto reddas judicium peto.

FAB. I.

ANUS AD AMPHORAM.

ANus jacere vidit epotam Amphoram,
Adhuc Falernâ a faece, et e teſta nobili,
Odorem quae jucundum late ſpargeret.
Hunc poſtquam totis avida traxit naribus;
O ſuavis anima, quale in te dicam bonum
Antehac fuiſſe; tales cum ſint reliquiae?
Hoc quo pertineat, dicet, qui me noverit.

FAB. II.

PANTHERA ET PASTORES.

SOLET a deſpectis par referri gratia.
Panthera imprudens olim in foveam decidit;
Videre agreſtes; alii fuſtes ingerunt,
Alii onerant ſaxis: quidam contra miſeriti,
Periturae quippe, quamvis nemo laederet,
Miſere panem, ut ſuſtineret ſpiritum.
Nox inſecuta eſt, abeunt ſecuri domum,
Quaſi inventuri mortuam poſtridie.

At

At illa, vires ut refecit languidas,
Veloci ſaltu foveâ ſeſe liberat,
Et in cubile concito properat gradu.
Paucis diebus interpoſitis provolat,
Pecus trucidat, ipſos paſtores necat,
Et, cuncta vaſtans, ſaevit irato impetu.
Tum ſibi timentes, qui ferae pepercerant,
Damnum haud recuſant, tantum pro vita rogant.
At illa; Memini, qui me ſaxo petierint,
Qui panem dederint: vos timere abſiſtite:
Illis revertor hoſtis, qui me laeſerant.

FAB. III.

AESOPUS ET RUSTICUS.

USU peritus hariolo velocior
Vulgo eſſe fertur: cauſſa ſed non dicitur:
Noteſcet quae nunc primum hac fabellâ meâ.
Habenti cuidam pecora pepererunt oves
Agnos humano capite. Monſtro exterritus,
Ad conſulendos currit moerens hariolos.
Hic pertinere ad domini reſpondet caput,
Et avertendum victimâ periculum.
Ille autem adfirmat conjugem eſſe adulteram,
Et inſitivos ſignificari liberos:

Sed

Sed expiari poſſe majori hoſtiâ.
Quid multa? variis diſſident ſententiis,
Hominiſque curam curâ majore adgravant.
Aeſopus ibi ſtans, naris emunctae ſenex,
Natura numquam verba cui potuit dare:
Si procurare vis oſtentum, Ruſtice,
Uxores, inquit, da tuis paſtoribus.

FAB. IV.

SIMII CAPUT.

PENDERE ad lanium quidam Simium videns
Inter reliqüuas merces atque obſonia;
Quaeſivit, quidnam ſaperet? tum lanius jocans:
Quale, inquit, caput eſt, talis praeſtatur ſapor.
Ridicule dictum, quam vere, hoc exiſtimo,
Quando et formoſos ſaepe inveni peſſimos;
Et turpi facie multos cognovi optimos.

FAB. V.

AESOPUS ET PETULANS.

SUCCESSUS ad perniciem multos devocat.
Aeſopo quidam Petulans lapidem impegerat.
Tanto, inquit, melior. Aſſem deinde illi dedit,

Sic

Sic proſecutus: Plus non habeo mehercule,
Sed unde accipere poſſis, monſtrabo tibi.
Venit ecce dives et potens; huic ſimiliter
Impinge lapidem, et dignum accipies praemium.
Perſuaſus ille fecit, quod monitus fuit.
Sed ſpes fefellit impudentem audaciam:
Comprenſus namque poenas perſolvit cruce.

FAB. VI.

MUSCA ET MULA.

MUSCA in temone ſedit, et Mulam increpans:
Quam tarde is? inquit, non vis citius progredi?
Vide, dolone ne collum pungam tibi.
Reſpondit illa: verbis non moveor tuis;
Sed iſtum timeo, ſellâ qui primâ ſedens,
Jugum flagello temperat lento, mihi
Et ora frenis continet ſpumantibus,
Quapropter aufer frivolam inſolentiam;
Namque, ubi tricandum ſit, ubi currendum, ſcio.
Hâc derideri fabulâ merito poteſt,
Qui ſine virtute vanas exercet minas.

FAB. VII.

CANIS ET LUPUS.

QUAM dulcis ſit libertas, breviter proloquar.
Cani perpaſto macie confectus Lupus
Forte occucurrit: dein ſalutant invicem:
Ut reſtiterunt, Unde ſic, quaeſo, nites?
Et quo cibo feciſti tantum corporis?
Ego, qui ſum longe fortior, pereo fame.
Canis ſimpliciter: Eadem eſt conditio tibi,
Praeſtare domino ſi par officium potes.
Quod? inquit ille. Cuſtos ut ſis liminis,
A furibus tuteris et noctu domum.
Ego vero ſum paratus; nunc patior nives
Imbreſque, in ſilvis aſperam vitam trahens.
Quanto eſt placidius mihi ſub tecto vivere,
Et otioſo large ſatiari cibo?
Veni ergo mecum. Dum procedunt, adſpicit
Lupus a catena collum detritum Cani.
Unde hoc, amice? Nihil eſt. Dic, quaeſo, tamen.
Quia videor acer, adligant me interdiu,
Luce ut quieſcam, ut vigilem nox quum venerit;
Crepuſculo ſolutus, quâ viſum eſt, vagor.
Adfertur ultro panis; de menſa ſua
Dat oſſa dominus; fruſta jactat familia,

Et,

Et, quod faſtidit quiſque, pulmentarium.
Sic ſine labore venter impletur meus.
Age, ſi quo abire eſt animus, eſt licentia?
Non plane eſt, inquit. Fruere, quae laudas, Canis.
Regnare nolo, liber ut non ſim mihi.

FAB. VIII.

FRATER ET SOROR.

HOC dicto monitus, ſaepe te conſidera.
Habebat quidam filiam turpiſſimam,
Itidemque inſignem pulchrâ facie filium.
Hi ſpeculum in cathedra matris, ubi poſitum fuit,
Pueriliter ludentes forte inſpexerant.
Hic ſe formoſum jactat; illa iraſcitur,
Nec gloriantis ſuſtinet Fratris jocos,
Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam.
Ergo ad patrem decurrit, laeſura invicem,
Magnâque invidiâ criminatur filium,
Vir natus quod rem feminarum tetigerit.
Amplexus ille utrumque, et carpens oſcula,
Dulcemque in ambo caritatem partiens:
Quotidie, inquit, ſpeculo vos uti volo:
Te, formam ne corrumpas nequitiae malis;
Te, faciem ut iſtam moribus pingas bonis.

FAB. IX.

SOCRATES DE AMICIS.

VULGARE amici nomen, ſed rara eſt fides.
Quum parvas aedes ſibi fundaſſet Socrates,
(Cujus non fugio mortem, ſi famam adſequar,
Et cedo invidiae, dum modo abſolvar cinis.)
E populo ſic, neſcio quis, ut fieri ſolet:
Quaeſo, tam anguſtam, talis vir, ponis domum?
Utinam, inquit, veris hanc Amicis impleam.

FAB. X.

AUCTOR DE CREDENDO.

PERICULOSUM, et credere, et non credere, eſt.
Utriuſque exemplum breviter exponam rei.
Hippolitus obiit, quia novercae creditum eſt.
Caſſandrae quia non creditum, ruit Ilium.
Ergo exploranda eſt veritas multum prope,
Quum ſtulta prave judicet ſententia.
Sed fabuloſam ne vetuſtatem eleves,
Narrabo tibi, memoriâ quod factum eſt meâ.
Maritus quidam quum diligeret conjugem,
Togamque puram jam pararet filio,
Seductus in ſecretum a liberto eſt ſuo,

Sperante

Sperante heredem ſuffici ſe proximum.
Qui, quum de puero multa mentitus foret,
Et plura de flagitiis caſtae mulieris,
Adjecit id, quod ſentiebat maxime
Dolitururn amanti, ventitare adulterum,
Stuproque turpi pollui famam domus.
Incenſus illico ille uxoris crimine,
Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
Subſedit; dein de nocte ſubito januam
Intravit, rectâ cubiculum uxoris petens,
In quo dormire mater gnatum juſſerat,
Aetatem adultam ſervans diligentius.
Dum quaerunt lumen, dum concurſant familia,
Irae furentis impetum non ſuſtinens,
Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.
Ut ſenſit tonſum, gladio pectus tranſigit,
Nihil reſpiciens, dum dolorem vindicet.
Lucernâ inlatâ, ſimul adſpexit filium,
Sanctamque uxorem dormientem cubiculo,
Sopita primo quae nil ſomno ſenſerat,
Repreſentavit in ſe poenam facinoris,
Et ferro incubuit, quod credulitas ſtrinxerat.
Accuſatores poſtularunt mulierem;
Romamque pertraxerunt ad centumviros.
Maligna inſontem deprimit ſuſpicio,

Quod

Quod bona poſſideat; ſtant patroni, fortiter
Cauſſam tuentes innocentis feminae.
A Divo Auguſto tunc petiere judices,
Ut ejurarent jurisjurandi fidem,
Quod ipſos error implicuiſſet criminis.
Qui poſtquam tenebras diſpulit calumniae,
Certumque fontem veritatis reperit,
Luat, inquit, poenas cauſſa libertus mali.
Namque orbam gnato, ſimul et privatam viro,
Miſerandam potius, quam damnandam, exiſtimo.
Quod ſi damnanda perſcrutatus crimina
Paterfamilias eſſet, ſi mendacium
Subtiliter limaſſet, a radicibus
Non evertiſſet ſcelere funeſto domum.
Nil ſpernat auris, nec tamen credat ſtatim.
Quandoquidem et illi peccant, quos minime putes,
Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.
Hoc admonere ſimplices etiam poteſt,
Opinione alterius ne quid ponderent.
Ambitio namque diſſidens mortalium
Aut gratiae ſubſcribit, aut odio ſuo.
Erit ille notus, quem per te cognoveris.
Haec executus ſum propterea pluribus,
Brevitate nimiâ quoniam quoſdam offendimus.

F A B.

FAB. XI.

EUNUCHUS AD IMPROBUM.

EUNUCHUS litigabat cum quodam improbo,
Qui, ſuper obſcaena dicta e. petulans jurgium,
Damnum inſectatus eſt amiſſi corporis.
Quin, ait, hoc unum eſt, cur laborem validius,
Integritatis teſtes puta deſunt mihi.
Sed quid fortunae, ſtulte, delictum arguis?
Id demum eſt homini turpe, quod meruit pati.

FAB. XII.

PULLUS AD MARGARITAM.

IN ſterculino Pullus gallinaceus
Dum quaerit eſcam, Margaritam reperiens,
Jaces indigno, quanta res, inquit, loco?
Te hic ſi pretî quis cupidus vidiſſet tui!
Olim redîſſes ad ſplendorem priſtinum.
Ego quod te inveni, potior cui multo eſt cibus,
Nec tibi prodeſſe, nec mihi quidquam poteſt.
Hoc illis narro, qui me non intelligunt.

FAB.

FAB. XIII.

APES, FUCI, ET VESPA.

APES in alta quercu fecerant favos.
Hos Fuci inertes eſſe dicebant ſuos.
Lis ad forum deducta eſt, Veſpâ judice.
Quae genus utrumque noſſet quum pulcherrime,
Legem duabus hanc propoſuit partibus:
Non inconveniens corpus, et par eſt color,
In dubium plane res ut merito venerit.
Sed, ne religio peccet imprudens mea,
Alvos accipite, et ceris opus infundite,
Ut ex ſapore mellis et formâ favi,
De quîs nunc agitur, auctor horum adpareat.
Fuci recuſant; Apibus conditio placet.
Tunc illa talem pertulit ſententiam;
Apertum eſt, qui non poſſint, et qui fecerint,
Quapropter Apibus fructum reſtituo ſuum,
Hanc praeteriiſſem fabulam ſilentio,
Si pacta Fuci non receſſiſſent fide.

FAB. XIV.

AESOPUS LUDENS.

PUERORUM in turba quidam ludentem Atticus
Aeſopum nucibus quum vidiſſet, reſtitit,

Et

Et quaſi delirum riſit. Quod ſenſit ſimul
Deriſor, potius quam deridendus ſenex;
Arcum retenſum poſuit in media via:
Heus, inquit, ſapiens, expedi quid fecerim.
Concurrit populus: Ille ſe torquet diu,
Nec quaeſtionis poſitae cauſſam intelligit:
Noviſſime ſuccumbit. Tum victor ſophos:
Cito rumpes arcum, ſemper ſi tenſum habueris:
At ſi laxaris, quum voles, erit utilis.
Sic ludus animo debet aliquando dari,
Ad cogitandum melior ut redeat ſibi.

FAB. XV.

CANIS AD AGNUM.

INTER capellas Agno balanti Canis,
Stulte, inquit, erras, non eſt hîc mater tua;
Oveſque ſegregatas oſtendit procul.
Non illam quaero, quae, cum libitum eſt, concipit;
Dein portat onus ignotum certis menſibus,
Noviſſime prolapſam effundit ſarcinam;
Verum illam, quae me nutrit admoto ubere,
Fraudatque gnatos lacte, ne deſit mihi.
Tamen illa eſt potior, quae te peperit. Non ita eſt.
Unde illa ſcivit, niger, an albus naſcerer?

Age

Age porro, ſciſſet: quum crearer maſculus,
Beneficium magnum ſane natali dedit;
Ut expectarem lanium in horas ſingulas.
Cujus poteſtas nulla in gignendo fuit,
Cur hac ſit potior, quae jacentis miſerita eſt,
Dulcemque praeſtat ſponte benevolentiam?
Facit parentes bonitas, non neceſſitas.
His demonſtrare voluit auctor verſibus,
Obſiſtere homines legibus, meritis capi.

FAB. XVI.

CICADA ET NOCTUA.

HUMANITATI qui ſe non accommodat,
Plerumque poenas oppetit ſuperbiae.
Cicada acerbum Noctuae convicium
Faciebat, ſolitae victum in tenebris quaerere,
Cavoque ramo capere ſomnum interdiu.
Rogata tum taceret, multo validius
Clamare coepit. Rurſus admotâ prece,
Accenſa magis eſt. Noctua, ut vidit ſibi
Nihil eſſe auxilii, et verba contemni ſua,
Hac eſt adgreſſa garrulam fallaciâ:
Dormire quia me non ſinunt cantus tui,
Sonare citharâ quos quis putet Apollinem,

Potare

Potare eſt animus nectar, quod Pallas mihi
Nuper donavit, ſi non faſtidis, veni;
Una bibamus. Illa, quae ardebat ſiti,
Simul cognovit vocem laudari ſuam,
Cupide advolavit. Noctua, egreſſa è cavo,
Trepidantem conſectata eſt, et leto dedit.
Sic, viva quod negarat, tribuit mortua.

FAB. XVII.

ARBORES IN DEORUM TUTELA.

Olim, quas vellent eſſe in tutela ſua,
Divi legerunt arbores. Quercus Jovi,
Cythereae myrtus placuit, Phoebo laurea,
Pinus Cybebae, populus celſa Herculi.
Minerva admirans, quare ſteriles ſumerent?
Interrogavit cauſſam: dixit Jupiter;
Honorem fructu ne videamur vendere.
At mehercle narrarit, quod quiſquis voluerit,
Oliva nobis propter fructum eſt gratior.
Tunc ſic Deorum genitor, atque hominum ſator:
O gnata, merito ſapiens dicêre omnibus:
Niſi utile eſt, quod facimus, ſtulta eſt gloria:
Nihil agere, quod non proſit, fabella haec monet.

FAB. XVIII.

PAVO AD JUNONEM.

PAvo ad Junonem venit, indigne ferens,
Cantus luſcinii quod ſibi non tribuerit:
Illum eſſe e cunctis avibus admirabilem,
Se derideri, ſimul ac vocem miſerit.
Tunc hanc ſolandi gratiâ dixit Dea:
Sed formâ vincis, vincis magnitudine,
Nitor Zmaragdi collo praefulget tuo,
Pictamque plumis gemmeis caudam explicas.
Quo mî, inquit, nitidam ſpeciem, ſi vincor ſono?
Fatorum arbitrio partes ſunt vobis datae:
Tibi forma, vires aquilae, luſcinio melos,
Augurium corvo, laeva cornici omina;
Omneſque propriis ſunt contentae dotibus.
Noli adfectare, quod tibi non eſt datum,
Deluſa ne ſpes ad querelam recidat.

FAB. XIX.

AESOPUS AD GARRULUM.

AEsopus domino ſolus cum eſſet familia,
Parare coenam juſſus eſt maturius.
Ignem ergo quaerens, aliquot luſtravit domos;

Tandemque

Tandemque invenit, ubi lucernam accenderet.
Circum tum eunti fuerat quod iter longius,
Effecit brevius: namque rectà per forum
Coepit redire. Et quidam e turba Garrulus,
Aeſope, medio ſole, quid cum lumine?
Hominem, inquit, quaero, et abiit feſtinans domum.
Hoc ſi moleſtus ille ad animum retulit,
Senſit profecto, ſe hominem non viſum ſeni,
Intempeſtive qui occupato adluſerit.

FAB. XX.

ASINUS ET GALLI.

QUI natus eſt infelix, non vitam modo
Triſtem decurrit, verum poſt obitum quoque
Perſequitur illum dura fati miſeria.
Galli Cybebes circum feſtis ducere
Aſinum ſolebant, bajulantem ſarcinas;
Cui, quum labore et plagis eſſet mortuus,
Detractâ pelle, ſibi fecerunt tympana.
Rogati mox a quodam, delicio ſuo
Quidnam feciſſent? hoc jocati ſunt modo:
Putabat ſe poſt mortem ſecurum fore,
Ecce aliae plagae congeruntur mortuo.

PHAEDRI FABULARUM

LIBER QUARTUS.

FAB. I.

De MUSTELA et MURIBUS.

JOCULARE hoc tibi videtur, et ſane leve eſt,
Quod, nil dum habemus majus, calamo ludimus;
Sin diligentér intuere has naenias;
Quantum ſub his utilitatis reperies?
Non ſemper ea ſunt, quae videntur; decipit
Frons prima multos, rara mens intelligit,
Quod interiore cura condat angulo.
Hoc ne locutus ſine mercede exiſtimer,
Fabellam adjiciam de muſtela et muribus.
Muſtela, quum, annis et ſenectâ debilis,
Mures veloces non valeret adſequi,

Involvit

Involvit ſe farinâ, et obſcuro loco
Abjecit negligenter. Mus, eſcam putans,
Adſiluit, et compreſſus occubuit neci.
Alter ſimiliter periit, deinde et tertius;
Aliquot ſecutis, venit et retorridus,
Qui ſaepe laqueos et muſcipula effugerat,
Proculque inſidias cernens hoſtis callidi,
Sic valeas, inquit, ut farina es, quae jaces.

FAB. II.

VULPIS ET UVA.

FAME coacta Vulpis altâ in vinea
Uvam adpetebat, ſummis ſaliens viribus:
Quam tangere ut non potuit, diſcedens ait:
Nondum matura eſt, nolo acerbam ſumere.
Qui, facere quae non poſſunt, verbis elevant,
Adſcribere hoc debebunt exemplum ſibi.

FAB. III.

EQUUS ET APER.

EQUUS ſedare ſolitus quo fuerat ſitim,
Dum ſeſe Aper volutat, turbavit vadum.
Hinc orta lis eſt. Sonipes, iratus fero,

Auxilium

Auxilium petiit hominis; quem dorſo levans,
Adit hoſtem laetus. Jactis tunc telis eques
Poſtquam interfecit, ſic locutus traditur.
Laetor tuliſſe auxilium me praeſens tibi;
Nam praedam et cepi, et didici quam ſis utilis.
Atque ita coëgit frenos invitum pati.
Tum moeſtus ille: Parvae vindictam rei
Dum quaero demens, ſervitutem reperi.
  Haec iracundos admonebit fabula,
Impune malle laedi, quam dedi alteri.

FAB. IV.

POETA.

PLus eſſe in uno ſaepe, quam in turba, boni,
  Narratione poſteris tradam hac brevi.
  Quidam decedens tres relinquit filias;
Unam formoſam, et oculis venantem viros;
At alteram lanificam, frugi, et ruſticam;
Devotam vino tertiam, et turpiſſimam.
Harum autem matrem facit hac heredem ſenex
Sub conditione, totam ut fortunam tribus
Aequaliter diſtribuat, ſed tali modo,
Ne data poſſideant aut fruantur; tum, ſimul
Habere res deſierint, quas acceperint,

Centena

Centena matri conferant ſeſtertia.
Athenas rumor implet. Mater ſedula
Juris peritos conſulit, nemo expedit,
Quo pacto non poſſideant, quod fuerit datum,
Fructumve capiant; dein quaſi tenuerint nihil,
Quânam ratione conferant pecuniam.
Poſtquam conſumpta eſt temporis longi mora,
Nec teſtamenti potuit ſenſus colligi,
Fidem advocavit, jure neglecto, parens.
Seponit moechae veſtem, mundum muliebrem,
Lavationem argenteam, eunuchos, glabros.
Lanificae agellos, pecora, villam, operarios,
Boves, jumenta, et inſtrumentum ruſticum.
Potrici plenam antiquis apothecam cadis,
Domum politam, et delicatos hortulos.
Sic deſtinata dare quum vellet ſingulis,
Et adprobaret populus, qui illas noverat,
Aeſopus mediâ ſubito in turba conſtitit:
O ſi maneret condito ſenſus patri,
Quam graviter ferret, quod voluntatem ſuam
Interpretari non potuerint Attici!
Rogatus deinde, ſolvit errorem omnium.
Domum et ornamenta, cum venuſtis hortulis,
Et vina vetera date lanificae ruſticae.

Veſtem,

Veſtem, uniones, pediſequos, et cetera
Illi adſignate, vitam quae luxu trahit.
Agros inſtructos, et pecora cum paſtoribus
Donate moechae. Nulla poterit perpeti,
Ut moribus quid teneat alienum ſuis.
Deformis cultum vendet, ut vinum paret.
Agros abjiciet moecha, ut ornatus emat;
At illa gaudens pecore, et lanae dedita,
Quâcumque ſummâ tradet luxuriae domum.
Sic nulla poſſidebit, quod fuerit datum,
Et dictam matri conferent pecuniam
E pretio rerum, quas vendiderint ſingulae.
Ita, quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis reperit ſolertia.

FAB. V.

PUGNA MURIUM ET MUSTELARUM.

QUUM victi Mures Muſtelarum exercitum
(Hiſtoria quorum in tabernis pingitur)
Fugerent, et artos circum trepidarent cavos;
Aegre recepti, tamen evaſerunt necem.
Horum ductores, qui capitibus cornua
Suis ligarant, ut conſpicuum in proelio
Haberent ſignum, quod ſequerentur, milites,

Haeſere in portis, ſuntque capti ab hoſtibus;
Quos immolatos victor avidis dentibus
Capacis alvi merſit tartareo ſpecu.
Quemcumque populum triſtis eventus premit,
Periclitatur magnitudo Principum,
Minuta plebes facili praeſidio latet.

FAB. VI.

POETA.

TU, qui, naſute, ſcripta deſtringis mea,
Et hoc jocorum legere faſtidis genus,
Parvâ libellum ſuſtine patientiâ,
Severitatem frontis dum placo tuae,
Et in cothurnis prodit Aeſopus novus.
Utinam nec umquam Pelii in nemoris jugo]
Pinus bipenni concidiſſet Theſſala!
Nec ad profeſſae mortis audacem viam
Fabricaſſet Argus opere Palladio ratem!
Inhoſpitalis prima quae Ponti ſinus
Patefecit, in perniciem et Grajûm et Barbarûm.
Namque et ſuperbi luget Aeëtae domus,
Et regna Peliae ſcelere Medeae jacent:
Quae, ſaeva variis ingenia volvens modis,
Illic per artus fratris explicuit fugam;

Hic

Hîc caede patris Peliadum infecit manus.
Quid tibi videtur hoc? Quoque hoc inſulſum, ais,
Falſoque dictum eſt; longe quia vetuſtior
Aegea Minos claſſe perdomuit freta,
Imperium juſto ſic exemplo vindicans.
Quid ergo poſſum facere tibi, lector Cato,
Si nec fabellae te juvant, nec fabulae?
Noli moleſtus eſſe omnino literis,
Majorem exhibeant ne tibi moleſtiam.
Hoc illis dictum eſt, qui malitia nauſeant,
Et, ut putentur ſapere, ſaeclum vituperant.

FAB. VII.

VIPERA ET LIMA.

MORDACIOREM qui improbo dente adpetit,
Hoc argumento ſe deſcribi ſentiat.
In officinam fabri venit Vipera,
Haec quum tentaret, ſi qua res eſſet cibo,
Limam momordit. Illa contra contumax,
Quid me, inquit, ſtulta, dente captas laedere,
Omne adſuëvi ferrum quae corrodere?

FAB.

FAB. VIII.

VULPIS ET HIRCUS.

HOMO, in periclum ſimul ac venit, callidus,
Reperire effugium quaerit alterius malo.
Quum decidiſſet Vulpis in puteum inſcia,
Et altiore clauderetur margine;
Devenit Hircus ſitiens in eumdem locum,
Simul et rogavit, eſſet an dulcis liquor,
Et copioſus? Illa fraudem moliens;
Deſcende, amice, tanta bonitas eſt aquae,
Ut ſatiari voluptas non poſſit mea.
Immiſit ſe barbatus. Tum Vulpecula
Evaſit puteo, nixa celſis cornibus,
Hircumque clauſo liquit haerentem vado,

FAB. IX.

DE VITIIS HOMINUM.

PERAS impoſuit Jupiter nobis duas:
Propriis repletam vitiis poſt tergum dedit,
Alienis ante pectus ſuſpendit gravem.
Hac re videre noſtra mala non poſſumus;
Alii ſimul delinquunt, cenſores ſumus.

FAB.

FAB. X.

FUR ARAM COMPILANS.

LUCERNAM fur accendit ex ara Jovis,
Ipſumque compilavit ad lumen ſuum.
Qui ſacrilegio onuſtus quum diſcederet,
Repente vocem hanc ſancta miſit Religio;
Malorum quamvis iſta fuerint munera,
Mihique inviſa, ut non offenderer abripi;
Tamen ſceleſto ſpiritu culpam lues,
Olim quum adſcriptus venerit poenae dies.
Sed ne ignis noſter facinori praeluceat,
Per quem colendos excitat pietas Deos,
Veto eſſe tale luminis commercium.
Ita hodie nec lucernam de flamma Deûm,
Nec de lucerna fas eſt accendi ſacrum.
Quot res contineat hoc argumentum utiles,
Non explicarit alius, quam qui repererit.
Significat primo, ſaepe, quos ipſe alueris,
Tibi inveniri maxime contrarios.
Secundo oſtendit, ſcelera non irâ Deûm,
Fatorum dicto ſed puniri tempore.
Noviſſime interdicit, ne cum malefico
Uſum bonus conſociet ullius rei.

FAB. XI.

MALAS ESSE DIVITIAS.

OPES inviſae merito ſunt forti viro,
Quia dives arca veram laudem intercipit.
Coelo receptus propter virtutem Hercules,
Quum gratulantes perſalutaſſet Deos;
Veniente Pluto, qui Fortunae eſt filius,
Avertit oculos. Cauſſam quaeſivit pater:
Odi, inquit, illum, quia malis amicus eſt,
Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

FAB. XII.

LEO REGNANS.

UTILIUS homini nihil eſt, quam recte loqui;
Probanda cunctis eſt quidem ſententia,
Sed ad perniciem ſolet agi ſinceritas.
Quum ſe ferarum regem feciſſet Leo,
Et aequitatis vellet famam conſequi,
A priſtina deflexit conſuetudine,
Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorruptâ jura reddebat fide:
Poſtquam labare coepit poenitentiâ.

* * * * * *

FAB.

FAB. XIII.

* * * * * * * * *

Adfictione veretri linguam mulieris,
Adfinitatem traxit inde obſcaenitas.

FAB. XIV.

PROMETHEUS.

ROGAVIT alter, tribadas et molles mares
Quae ratio procreaſſet? expoſuit ſenex.
Idem Prometheus auctor vulgi fictilis,
Qui ſimul offendit ad fortunam, frangitur;
Naturae partes, veſte quas celat pudor,
Quum ſeparatim toto finxiſſet die,
Aptare mox ut poſſet corporibus ſuis,
Ad coenam eſt invitatus ſubito ab Libero.
Ubi irrigatus multo venas nectare,
Sero domum eſt reverſus titubanti pede;
Tum ſemiſomno corde, et errore ebrio,
Adplicuit virginale generi maſculo,
Et maſculina membra adplicuit feminis.
Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

FAB. XV.

CAPELLAE ET HIRCI.

BARBAM Capellae quum impetraſſent ab Jove,
Hirci moerentes indignari coeperunt,
Quod dignitatem feminae aequaſſent ſuam:
Sinite, inquit, illas gloriâ vanâ frui,
Et uſurpare veſtri ornatum muneris,
Pares dum non ſint veſtrae fortitudini.
Hoc argumentum monet, ut ſuſtineas tibi
Habitu eſſe ſimiles, qui ſunt virtute impares.

FAB. XVI.

GUBERNATOR ET NAUTAE.

QUUM de fortunis quidam quereretur ſuis;
Aeſopus finxit conſolandi gratia.
Vexata ſaevis navis tempeſtatibus,
Inter vectorum lacrimas, et mortis metum,
Faciem ad ſerenam ſubito dum mutat dies,
Ferri ſecundis tuta coepit flatibus,
Nimiâque Nautae ſe hilaritate extollere.
Factus periclo tum Gubernator ſophus;
Parce gaudere oportet, et ſenſim queri,
Totam quia vitam miſcet dolor et gaudium.

FAB. XVII.

CANUM LEGATI AD JOVEM

CANES Legatos olim miſere ad Jovem,
Meliora vitae tempora oratum ſibi,
Ut ſeſe eriperet hominum contumeliis,
Furfuribus ſibi conſperſum quod panem darent,
Fimoque turpi maximam explerent famem:
Profecti ſunt Legati non celeri pede,
Dum naribus ſcrutantur eſcam in ſtercore.
Citati non reſpondent. Vix tandem invenit
Eos Mercurius, et turbatos attrahit.
Tum vero vultum magni ut viderunt Jovis,
Totam timentes concacarunt regiam.
Propulſi vero fuſtibus, ruunt foras:
Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
Mirati, ſibi Legatos non revertier,
Turpe quid exiſtimantes commiſſum ab ſuis,
Poſt aliquod tempus alios adſcribi jubent.
Rumor Legatos ut priores prodidit,
Timentes rurſus aliquid ne ſimile accidat,
Odore canibus anum, ſed multo, replent,
Mandata dant, Legati mittuntur, ſtatim
Adeunt. Rogantes aditum, continuo impetrant.
Conſidit genitor tum Deorum maximus,
Quaſſatque

Quaſſatque fulmen; tremere coepere omnia.
Canes confuſi, ſubito quod fieret fragor,
Repente odorem mixtum cum merdis cacant.
Proclamant tum omnes, vindicandam injuriam.
At ſic locutus ante poenam eſt Jupiter:
Non eſt Legatos regis non dimittere,
Nec eſt difficile, poenas culpae imponere.
Sed hoc feretis pro judicio praemium:
Non veto dimitti, verum cruciari fame,
Ne ventrem continere non poſſint ſuum.
Illi autem, qui miſerunt vos tam futiles,
Numquam carebunt hominis contumeliâ.
Ita nunc Legatos exſpectant et poſteri;
Novum et venire qui videt, culum olfacit.

FAB. XVIII.

HOMO ET COLUBRA.

QUI fert malis auxilium, poſt tempus dolet.
Gelu rigentem quidam Colubram ſuſtulit,
Sinuque fovit, contra ſe ipſe miſericors.
Namque ut refecta eſt, necuit hominem protinus.
Hanc alia quum rogaret cauſſam facinoris,
Reſpondit: Ne quis diſcat prodeſſe improbis.

FAB. XIX.

VULPIS ET DRACO.

Vulpis cubile fodiens, dum terram eruit,
Agitque plures altius cuniculos,
Pervenit ad Draconis ſpeluncam intimam;
Cuſtodiebat qui theſauros abditos.
Hunc ſimul adſpexit; Oro, ut imprudentiae
Des primum veniam; deinde, ſi pulchre vides,
Quam non conveniens aurum ſit vitae meae,
Reſpondeas clementer, quem fructum capis
Hoc e labore, quodve tantum eſt praemium,
Ut careas ſomno, et aevum in tenebris exigas?
Nullum, inquit ille: verum hoc ab ſummo mihi
Jove attributum eſt. Ergo nec ſumis tibi,
Nec ulli donas quidquam? Sic fatis placet.
Nolo iraſcaris, libere ſi dixero,
Dis eſt iratis natus, qui eſt ſimilis tibi.
Abiturus illuc, quo priores abierunt,
Quid mente caecus miſerum torques ſpiritum?
Tibi dico, avare, gaudium heredis tui,
Qui ture Superos, ipſum te fraudas cibo,
Qui triſtis audis muſicum citharae ſonum,
Quem tibiarum macerat jocunditas,
Opſoniorum pretia cui gemitum exprimunt:

Qui,

Qui, dum quadrantes adgeras patrimonio,
Coelum fatigas horrido perjurio;
Qui circumcidis omnem impenſam funeri,
Libitina ne quid de tuo faciat lucri.

FAB. XX.

NAUFRAGIUM SIMONIDIS.

QUID judicare cogitet livor modo,
Licet diſſimulet, pulchre tamen intelligo.
Quidquid putabit eſſe dignum memoriae,
Aeſopi dicet; ſi quid minus adriſerit,
A me contendet fictum quovis pignore.
Quem volo refelli jam nunc reſponſu meo;
Sive hoc ineptum, ſive laudandum eſt opus,
Invenit ille, noſtra perfecit manus.
Sed exſequamur coeptum propoſiti ordinem.
Homo doctus in ſe ſemper divitias habet.
Simonides, qui ſcripſit egregium melos,
Quo paupertatem ſuſtineret facilius,
Circum ire coepit urbes Aſiae nobiles,
Mercede acceptâ laudes victorum canens.
Hoc genere quaeſtus poſtquam locuples factus eſt,
Venire in patriam voluit curſu pelagio.
(Erat autem, ut aiunt, natus in Cea inſula)

Adſcendit

Adſcendit navem, quam tempeſtas horrida
Simul et vetuſtas medio dum ſolvit mari,
Hi zonas tum, illi res pretioſas colligant;
Subſidium vitae. Quidam curioſior:
Simonide, tu ex opibus nil ſumis tuis?
Mecum, inquit, mea ſunt cuncta. Tunc pauci enatant,
Quia plures onere degravati perierant.
Praedones adſunt, rapiunt quod quiſque extulit,
Nudos relinquunt. Forte Clazomenae prope
Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi;
Hic literarum quidam ſtudio deditus,
Simonidis qui ſaepe verſus legerat,
Eratque abſentis admirator maximus,
Sermone ab ipſo cognitum cupidiſſime
Ad ſe recepit; veſte, nummis, familiâ
Hominem exornavit. Ceteri tabulam ſuam
Portant, rogantes victum. Quos caſu obvios
Simonides ut vidit: dixi, inquit, mea
Mecum eſſe cuncta; vos quod retuliſtis, perit.

FAB. XXI.

MONS PARTURIENS.

MONS parturibat, gemitus immanes ciens;
Eratque in terris maxima exſpectatio.

At

At ille murem peperit. Hoc ſcriptum eſt tibi,
Qui, magna quum minaris, extricas nihil.

FAB. XXII.

FORMICA ET MUSCA.

Formica et Muſca contendebant acriter,
Quae pluris eſſet. Muſca ſic coepit prior,
Conferre noſtris tu potes te laudibus?
Ubi immolatur, exta praeguſto Deûm,
Moror inter aras, templa, perluſtro omnia.
In capite Regis ſedeo, quum viſum eſt mihi,
Et matronarum caſta delibo oſcula,
Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
Quid horum ſimile tibi contingit, ruſtica?
Eſt glorioſus ſane convictus Deûm,
Sed illi qui invitatus, non qui inviſus eſt.
Reges commemoras, et matronarum oſcula;
Super etiam jactas tegere quod debet pudor.
Ego granum in hiemem quum ſtudioſe congero,
Te circa murum video paſci ſtercore.
Aras frequentas: nempe abigeris, quo venis.
Nihil laboras: ideo, quum opus eſt, nil habes.
Aeſtate me laceſſis; quum bruma eſt, ſiles.
Mori contractam quum te cogunt frigora,

Me copioſa recipit incolumem domus.
Satis profecto retudi ſuperbiam.
Fabella talis hominum diſcernit notas
Et horum, qui ſe falſis ornant laudibus,
Et quorum virtus exhibet ſolidum decus.

FAB. XXIII.

SIMONIDES A DIIS SERVATUS.

QUANTUM valerent inter homines literae,
Dixi ſuperius: quantus nunc illis honos
Ab ſuperis ſit tributus, tradam memoriae.
Simonides idem ille, de quo retuli,
Victori laudem cuidam pyctae ut ſcriberet,
Certo conduxit pretio: ſecretum petit.
Exigua cum frenaret materia impetum,
Uſus, poëtis ut mos eſt, licentiâ eſt,
Atque interpoſuit gemina Ledae ſidera,
Auctoritatis ſimilem referens gloriam.
Opus adprobavit: ſed mercedis tertiam
Accepit partem. Quum reliquum poſceret,
Illi, inquit, reddent, quorum ſunt laudis duae;
Verum, ut ne irate te dimiſſum ſentiant,
Ad coenam mihi promitte, cognatos volo
Hodie invitare, quorum es in numero mihi.

Fraudatus

Fraudatus quamvis, et dolens injuriam,
Ne male dimiſſi gratiam corrumperet,
Promiſit. Rediit horâ dictâ, recubuit.
Splendebat hilare poculis convivium;
Magno adparatu laeta reſonabat domus;
Repente duo quum juvenes, ſparſi pulvere,
Sudore multo diffluentes, corpore
Humanam ſupra formam, cuidam ſervulo
Mandant, ut ad ſe provocet Simonidem,
Illius intereſſe ne faciat moram.
Homo perturbatus excitat Simonidem.
Unum promôrat vix pedem triclinio,
Ruina camarae ſubito oppreſſit ceteros;
Nec ulli juvenes ſunt reperti ad januam.
Ut eſt vulgatus ordo narratae rei,
Omnes ſcierunt Numinum praeſentiam
Vati dediſſe vitam mercedis loco.

EPILOGUS.

SUPERSUNT mihi quae ſcribam, ſed parco ſciens,
Primum eſſe videar ne tibi moleſtior,
Diſtringit quem multarum rerum varietas;
Dein ſi quis eadem forte conari velit,

Habere

Habere ut poſſit aliquid operis reſidui.
Quamvis materiae tanta abundet copia,
Labori faber ut deſit, non fabro labor.
Brevitati noſtrae praemium reddas, peto;
Quod es pollicitus : exhibe vocis fidem;
Nam vita morti propior eſt quotidie.
Et hoc minus tui veniet ad me muneris,
Quo plus conſumet temporis dilatio.
Si cito rem perages, uſus fiet longior.
Fruar diutius, ſi celerius coepero.
Languentis aevi dum ſunt aliquae reliquiae,
Auxilio locus eſt : olim ſenio debilem
Fruſtra adjuvare bonitas nitetur tua,
Quum jam deſierit eſſe beneficium utile,
Et mors vicina flagitabit debitum.
Stultum admovere eſt tibi preces enixius,
Proclivis ultro quum ſis miſericordiae.
Saepe impetravit veniam confeſſus reus,
Quanto innocenti juſtius debet dari?
Tuae prius ſunt partes, poſt aliorum erunt,
Dein ſimili gyro venient aliorum vices.
Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari dato mî judicio tuo.

Excedit animus, quem propoſuit, terminum,
Sed difficulter continetur ſpiritus,
Integritatis qui ſincerae conſcius,
A noxiorum premitur inſolentiis.
Qui ſint, requiris? adparebunt tempore.
Ego, quondam legi quam puer ſententiam,
Palam mutire plebeio piaculum eſt,
Dum ſanitas conſtabit, pulcre meminero.

PHAEDRI

FABULARUM

LIBER QUINTUS.

PROLOGUS.

QUUM deſtinaſſem operi terminum figere,
In hoc, ut aliis eſſet materiae ſatis,
Conſilium tacito corde damnavi leve.
Nam ſi quis talis etiam tituli eſt appetens,
Quo pacto divinabit, quidnam omiſerim,
Ut illud ipſum cupiat famae tradere:
Sua cuique quum ſit animi cogitatio,
Colorque proprius? Ergo non levitas mihi,
Sed certa ratio, cauſſam ſcribendi dedit.
Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis,
Quas Aeſopeas, non Aeſopi nomino;

Quum

Quum paucas ille oſtendit, ego plures diſſero
Uſus vetuſto genere, ſed rebus novis,
Quintum libellum, cum feriae erunt, perleges.
Hunc obtrectare ſi volet malignitas,
Imitari dum non poſſit, obtrectet licet.
Mihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui,
Veſtras in chartas verba transfertis mea,
Dignaque quod longâ judicatis memoriâ,
Ut literati in plauſum eant deſidero.
  Aeſopi nomen ſicubi interpoſuero,
Cui reddidi jam pridem, quidquid debui,
Auctoritatis eſſe ſcito gratiâ:
Ut quidam artifices noſtro faciunt ſaeculo,
Qui pretium operibus majus inveniunt novis,
Si marmori adſcripſerunt Praxitelen ſuo,
Detrito Myon argento. Fabulae et audeant
Ideo fucari. Plus vetuſtis nam favet
Invidia mordax, quam bonis praeſentibus.
Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

FAB. I.

DEMETRIUS ET MENANDER.

DEMETRIUS, qui dictus eſt Phalereus,
  Ubi Athenas occupavit imperio improbo.

Ut

Ut mos eſt, vulgus paſſim et certatim ruit:
Feliciter ſubclamant. Ipſi principes
Illam oſculantur, quâ ſunt oppreſſi, manum,
Tacite gementes triſtem fortunae vicem.
Quin etiam reſides et ſequentes otium,
Ne defuiſſe noceat, reptant ultimi:
In quîs Menander, nobilis comoediis,
Quas, ipſum ignorans, legerat Demetrius,
Et admiratus fuerat ingenium viri:
Unguento delibutus, veſtitu adfluens,
Veniebat greſſu delicato et languido.
Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine:
Quinam cinaedus ille in conſpectu meo
Audet venire? Reſpondere proximi:
Hic eſt Menander ſcriptor. Mutatus ſtatim

* * * * * * * * *

FAB. II.

VIATORES ET LATRO.

* * * * * * * * *

ET vindicavit ſeſe forti dexterâ.
Latrone occiſo, timidus adcurrit comes,
Stringitque gladium, dein, rejectâ penulâ,
Cedo, inquit, illum, jam curabo ſentiat,

Quos

Quos adtentarit. Tunc qui depugnaverat:
Vellem iſtis verbis ſaltem adjuviſſes modo,
Conſtantior fuiſſem, vera exiſtimans:
Nunc conde ferrum, et linguam pariter futilem,
Ut poſſis alios ignorantes fallere.
Ego, qui ſum expertus, quantis fugeris viribus,
Scio, quam virtuti non ſit credendum tuae.
  Illi adſignari debet haec narratio,
Qui re ſecundâ fortis eſt, dubiâ fugax.

FAB. III.

CALVUS ET MUSCA.

CALVI momordit Muſca nudatum caput,
  Quam opprimere captans, alapam ſibi duxit gravem;
Tunc illa irridens: Punctum volucris parvulae
Voluiſti morte ulciſci: quid facies tibi,
Injuriae qui addideris contumeliam?
Reſpondit; Mecum facile redeo in gratiam,
Quia non fuiſſe mentem laedendi ſcio.
Sed te, contemti generis animal improbum,
Quae delectaris bibere humanum ſanguinem,
Optem necare vel majore incommodo.

Hoc

Hoc argumento veniam donari decet,
Qui caſu peccat; nam qui conſilio eſt nocens,
Illum eſſe quivis poenâ dignum judicet.

FAB. IV.

HOMO ET ASINUS.

QUIDAM immolaſſet verrem quum ſancto Herculi,
Cui pro ſalute votum debebat ſuâ,
Aſello juſſit reliquias poni hordei.
Quas adſpernatus ille, ſic locutus eſt:
Libenter iſtum prorſus adpeterem cibum,
Niſi, qui nutritus illo eſt, jugulatus foret.
Hujus reſpectu fabulae deterritus,
Periculoſum ſemper reputavi lucrum.
Sed dicis, qui rapuere divitias, vigent.
Numeremus, agedum, qui deprenſi perierint:
Majorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas eſt bono, multis malo.

FAB. V.

SCURRA ET RUSTICUS.

PRAVO favore labi mortales ſolent,
Et, pro judicii ſtant errore dum ſui,

Ad poenitendum rebus manifeſtis agi.
Facturus ludos quidam dives nobiles,
Propoſito cunctos invitavit praemio,
Quam quiſque poſſet, ut novitatem oſtenderet.
Venere artifices laudis ad certamina.
Quos inter Scurra, notus urbano ſale,
Habere dixit ſe genus ſpectaculi,
Quod in theatro numquam prolatum foret.
Diſperſus rumor civitatem concitat:
Paullo ante vacua turbam deficiunt loca;
In ſcena vero poſtquam ſolus conſtitit,
Sine adparatu, nullis adjutoribus,
Silentium ipſa fecit exſpectatio.
Ille in ſinum repente demiſit caput,
Et ſic porcelli vocem eſt imitatus ſuâ,
Verum ut ſubeſſe pallio contenderent,
Et excuti juberent. Quo facto, ſimul
Nihil eſt repertum, multis onerant laudibus,
Hominemque plauſu proſequuntur maximo.
Vidit ut hoc fieri Ruſticus: Non mehercule
Me vincet, inquit: et ſtatim profeſſus eſt,
Idem facturum melius ſe poſtridie.
Fit turba major. Jam favor mentes tenet,
Et deriſuri, non ſpectaturi, ſedent.

Uterque prodit. Scurra degrunnit prior,
Movetque plauſus, et clamores ſuſcitat.
Tunc ſimulans ſeſe veſtimentis Ruſticus
Porcellum obtegere, (quod faciebat ſcilicet,
Sed, in priore quia nil compererant, latens)
Pervellit aurem vero, quem celaverat,
Et cum dolore vocem naturae exprimit.
Adclamat populus, Scurram multo ſimilius
Imitatum, et cogit Ruſticum trudi foras.
At ille profert ipſum porcellum e ſinu,
Turpemque aperto pignore errorem probans,
En, hic declarat, quales ſitis judices.

POETA.

Adhuc ſuperſunt multa, quae poſſim loqui,
Et copioſa abundat rerum varietas;
Sed temperatae ſuaves ſunt argutiae:
Immodicae offendunt. Quare, vir ſanctiſſime,
Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis,
Si non ingenium, certe brevitatem adproba,
Quae commendari tanto debet juſtius,
Quanto Poëtae ſunt moleſti validius.

FAB. VI.

DUO CALVI.

INvenit Calvus forte trivio pectinem,
Accedens alter, aeque defectus pilis,
Eia, inquit, in commune, quodcumque eſt lucri.
Oſtendit ille praedam, et adjecit ſimul:
Superûm voluntas favit; ſed, fato invido,
Carbonem, ut aiunt, pro theſauro invenimus.
Quem ſpes delùſit, huic querela convenit.

FAB. VII.

PRINCEPS TIBICEN.

UBI vanus animus, aurâ captus frivolâ,
Adripuit inſolentem ſibi fiduciam,
Facile ad deriſum ſtulta levitas ducitur.
Princeps Tibicen notior paullo fuit,
Operam Bathyllo ſolitus in ſcena dare.
Is forte ludis (non ſatis memini quibus)
Dum pegma rapitur, concidit caſu gravi
Necopinans, et ſiniſtram fregit tibiam,
Duas quum dextras maluiſſet perdere.
Inter manus ſublatus, et multum gemens
Domum refertur. Aliquot menſes tranſeunt,

Ad ſanitatem dum venit curatio.
Ut ſpectatorum mens eſt ad lepidum genus,
Deſiderari coepit, cujus flatibus
Solebat excitari ſaltantis vigor.
Erat facturus ludos quidam nobiles;
Et incipiebat Princeps ingredier. Eum
Adducit pretio, precibus, ut tantummodo
Ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.
Qui ſimul advenit, rumor de Tibicine
Fremit in theatro; quidam adfirmant mortuum,
Quidam in conſpectum prodituram ſine morâ,
Aulaeo miſſo, devolutis tonitrubus,
Dî ſunt locuti more tranſlatitio.
Chorus tunc ignotum ore docto canticum
Inſonuit, cujus haec fuit ſententia,
Laetare incolumis, Roma, ſalvo Principe.
In plauſus conſurrectum eſt. Jactat baſia
Tibicen gratulari fautores putans.
Equeſter ordo ſtultum errorem intelligit:
Magnoque riſu canticum repeti jubet.
Iteratur illud. Homo meus ſe in pulpito
Totum proſternit: plaudit inludens eques;
Rogare populus hunc coronam exiſtimat.

Ut

Ut vero cuneis notuit res omnibus,
Princeps ligato crure niveâ faſciâ,
Niveiſque tunicis, niveis etiam calceis,
Superbiens honore divinae domus,
Ab univerſis capite eſt protruſus foras.

FAB. VIII.

OCCASIO DEPICTA.

CURSU ſic volucri, pendens in novacula,
Calvus, comoſâ fronte, nudo corpore,
Quem ſi occupâris, teneas: elapſum ſemel
Non ipſe poſſit Jupiter reprehendere;
Occaſionem rerum ſignificat brevem.
Effectus impediret ne ſegnis mora,
Finxere antiqui talem effigiem temporis.

FAB. IX.

TAURUS ET VITULUS.

ANGUSTO in aditu Taurus luctans cornibus,
Quum vix intrare poſſet ad praeſepia,
Monſtrabat Vitulus, quo ſe pacto flecteret.
Tace, inquit, ante hoc novi, quam tu natus es.
Qui doctiorem emendat, ſibi dictum hoc putet.

FAB.

FAB. X.

VENATOR ET CANIS.

ADVERSUS omnes fortes et leves feras
Canis quum domino ſemper feciſſet ſatis,
Languere coepit annis ingravantibus.
Aliquando is objectus hiſpidi pugnae ſuis,
Adripuit aure: ſed carioſis dentibus
Praedam demiſit. Hic tum venator dolens
Canem objurgabat. Latrans cui contra ſenex:
Non me deſtituit animus, ſed vires meae.
Quod fuimus lauda, ſi jam damnas quod ſumus.
Hoc cur, Philete, ſcripſerim; pulcre vides.

FINIS.

PUBLII SYRI

ET ALIORUM VETERUM

SENTENTIAE.

AB alio exſpectes, alteri quod feceris.
Ab amante lacrymis redimas iracundiam.
Abſentem laedit, cum ebrio qui litigat.
Ad calamitatem quilibet rumor valet.
Ad poenitendum properat, cito qui judicat.
Ad triſtem partem ſtrenua eſt ſuſpicio.
Aegre reprendas, quod ſinas conſueſcere.
Aliena nobis, noſtra plus aliis placent.
Alienum aes homini ingenuo acerba eſt ſervitus.
Alienum eſt omne, quidquid optando venit.
Alterius damnum, gaudium haud facias tuum.
Amans iratus multa mentitur ſibi.
Amans quid cupiat, ſcit: quid ſapiat, non videt.
Amans quod ſuſpicatur, vigilans ſomniat.
Amans, ita ut fax, agitando ardeſcit magis.
Amare et ſapere, vix Deo conceditur.

Amare juveni fructus eſt, crimen ſeni.
Ames parentem, ſi aequus eſt; ſi aliter, feras.
Amicitia pares aut accipit, aut facit.
Amici vitia ſi feras, facis tua.
Amicum laedere, ne joco quidem licet.
Amiſſum quod neſcitur, non amittitur.
Amor animi arbitrio ſumitur, non ponitur.
Amor extorqueri non pote, elabi pote.
Amor miſceri cum timore non poteſt.
Amoris vulnus ſanat idem, qui facit.
Animo dolenti nihil oportet credere.
Anus, cum ludit, morti delicias facit.
Aperte mala cum eſt mulier, tum demum eſt bona.
Avaro quid mali optes? ut vivat diu.
Avarum facile capias, ubi non ſis idem.
Avarus animus nullo ſatiatur lucro.
Avarus, niſi cum moritur, nil recte facit.
Aut amat, aut odit mulier; nihil eſt tertium.
Auxilia humilia, firma conſenſus facit.

Bene cogitata ſi excidunt, non occidunt.
Bene dormit, qui non ſentit, quam male dormiat.
Beneficia plura recipit, qui ſcit reddere.
Beneficium accipere, libertatem eſt vendere.
Beneficium dando accepit, qui digno dedit.
Beneficium dignis ubi des, omnes obliges.

Beneficium

Beneficium dare qui neſcit, injuſte petit.
Beneficium qui dediſſe ſe dicit, petit.
Beneficium ſaepe dare, docere eſt reddere.
Bene perdis gaudium, ubi dolor pariter perit.
Bene perdit nummos, judici quos dat nocens.
Bene vixit is, qui potuit, cum voluit, mori.
Benignus etiam dandi cauſſam cogitat.
Bis emori eſt, alterius arbitrio mori.
Bis gratum eſt, quod dato opus eſt, ultro ſi offeras.
Bis interimitur, qui ſuis armis perit.
Bis peccas, cum peccanti obſequium accommodas.
Bis vincit, qui ſe vincit in victoria.
Blanditia, non imperio, fit dulcis Venus.
Bona comparat praeſidia miſericordia.
Bona fama in tenebris proprium ſplendorem obtinet.
Bona mors eſt omnis, vitae quae extinguit mala.
Bona nemini hora eſt, ut non alicui ſit mala.
Bonarum rerum conſuetudo eſt peſſima.
Bonitatis verba imitari, major malitia eſt.
Bonorum crimen eſt officioſus miſer.
Bonum ad virum cito moritur iracundia.
Bonum eſt fugienda aſpicere in alieno malo.
Brevis ipſa vita eſt, ſed malis fit longior.

Caeci ſunt oculi, cum animus alias res agit.
Caret periculo, qui, etiam cum eſt tutus, cavet.
Caſta ad virum matrona parendo imperat.

Caſus quem ſaepe tranſit, aliquando invenit.
Cito ad naturam ficta reciderint ſuam.
Cito ignominia fit ſuperbi gloria.
Comes facundus in via pro vehiculo eſt.
Conſueta vitia ferimus, non reprendimus.
Contra impudentem ſtulta eſt nimia ingenuitas.
Crimen relinquit vitae, qui mortem appetit.
Crudelem medicum intemperans aeger facit.
Crudelis eſt, non fortis, qui infantem necat.
Crudelis eſt in re adverſa objurgatio.
Crudelis lacrymis paſcitur, non frangitur.
Cui nolis ſaepe iraſci, iraſcaris ſemel.
Cui omnes bene dicunt, poſſidet populi bona.
Cui plus licet, quam par eſt, plus vult quam licet.
Cui ſemper dederis, ubi negas, rapere imperas.
Cuivis dolori remedium eſt patientia.
Cuivis poteſt accidere, quod cuiquam poteſt.
Cum inimico nemo in gratiam tuto redit.
Cum vitia proſunt, peccat qui recte facit.
Damnare eſt objurgare, quum auxilio eſt opus.
Damnum appellandum eſt, cum mala fama lucrum.
Dari bonum quod potuit, auferri poteſt.
Deliberando ſaepe perit occaſio.
Deliberandum eſt diu, quod ſtatuendum eſt ſemel.
Deſpicere oportet, quidquid poſſis perdere.

Didicere

Didicere flere feminae in mendacium.
Dies quod donat, timeas; cito raptum venit.
Difficilem oportet aurem habere ad crimina.
Diſcipulus eſt prioris poſterior dies.
Diſcordia fit carior concordia.
Diu apparandum eſt bellum, ut vincas celerius.
Dolor decreſcit, ubi, quo creſcat, non habet.
Ducis in conſilio poſita eſt virtus militum.
Dum vita grata eſt, mortis conditio optima eſt.
Et deeſt, et ſupereſt, miſeris cogitatio.
Etiam capillus unus habet umbram ſuam.
Etiam celeritas in deſiderio mora eſt.
Etiam innocentes cogit mentiri dolor.
Etiam in peccato recte praeſtatur fides.
Etiam oblivıſci, qui ſis, interdum expedit.
Etiam qui faciunt, oderint injuriam.
Excelſis multo facilius caſus nocet.
Exigua pars eſt vitae, quam nos vivimus.
Ex vitio alterius ſapiens emendat ſuum.
Facilitas animi ad partem ſtultitiae rapit.
Factum tacendo, crimen facias acrius.
Fatetur facinus, is qui judicium fugit.
Felix improbitas optimorum eſt calamitas.
Fer difficilia, facilia levius perferes.
Feras, non culpes, quod mutari non poteſt.
Fidem nemo unquam perdit, niſi qui non habet.

Fidem

Fidem qui perdit, perdere ultra nil poteſt.
Fidem qui perdit, quo ſe ſervat reliquo?
Fides, ut anima, unde abiit, eo nunquam redit.
Formoſa facies muta commendatio eſt.
Fortuna jus in hominis mores non habet.
Fortuna magna, magna domino eſt ſervitus.
Fortunam citius reperias, quam retineas.
Fortuna nimium quem fovet, ſtultum facit.
Fortuna obeſſe nulli contenta eſt ſemel.
Fortuna plus homini quam conſilium valet.
Fortuna quo ſe, eodem et inclinat favor.
Fortuna quum blanditur, captatum venit.
Fortuna vitrea eſt, tum, quum ſplendet, frangitur.
Frugalitas miſeria eſt rumoris boni.
Furor fit laeſa ſaepius patientia.

Gratum facit fortuna, cui nemo invidet.
Grave crimen, etiam leviter quum dictum eſt, nocet.
Graviora quaedam ſunt periclis remedia.
Graviſſimum eſt imperium conſuetudinis.
Gravius nocet, quodcunque inexpertum accidit.

Habet ſuum venenum blanda oratio.
Heredem ferre honeſtius eſt, quam quaerere.
Heredis fletus ſub perſona riſus eſt.
Heu quam difficilis gloriae cuſtodia eſt!
Hominem experiri multa, paupertas jubet.
Homini conſilium tunc deeſt, cum multa invenit.

Homo

Homo toties moritur, quoties amittit ſuos.
Honeſte ſervit, qui ſuccumbit tempori.
Honeſtus rumor alterum eſt patrimonium.
Honos honeſtum decorat, inhoneſtum notat.
Ignoſcito ſaepe alteri, nunquam tibi.
Illo nocens ſe damnat, quo peccat die.
Impune pecces in eum, qui peccat prior.
In amore ſemper mendax iracundia eſt.
In calamitoſo riſus etiam injuria eſt.
Inferior diſcit, quidquid peccat ſuperior.
Ingratus unus omnibus miſeris nocet.
Inimicum, quamvis humilem, docti eſt metuere.
Injuriarum remedium eſt oblivio.
In nullum avarus bonus eſt, in ſe peſſimus.
Inopiae deſunt pauca, avaritiae omnia.
Inopi beneficium bis dat, qui dat celeriter.
In rebus dubiis plurimi eſt audacia.
Inſanus omnis furere credit ceteros.
Inſtructa inopia eſt, in divitiis cupiditas.
Invidiam ferre aut fortis aut felix poteſt.
Invidia tacite, ſed inimice iraſcitur.
In vindicando criminoſa eſt celeritas.
Invitum cum retineas, exire incites.
Iratum breviter vites, inimicum diu.
Iratus, cum ad ſe rediit, ſibi tum iraſcitur.
Iratus etiam facinus conſilium putat.

Is minimo eget mortalis, qui minimum cupit.
Ita crede amico, ne ſit inimico locus.
Iter eſt, quacunque dat prior veſtigium.
Jucundum nihil eſt, niſi quod reficit varietas.
Judex damnatur, cum nocens abſolvitur.
Laus nova niſi oritur, etiam vetus amittitur.
Legem nocens veretur, fortunam innocens.
Lex univerſi eſt, quae jubet naſci et mori.
Luxuriae deſunt multa, avaritiae omnia.
Mala eſt medicina, ubi aliquid naturae perit.
Maledictum interpretando facias acrius.
Malefacere qui vult, nunquam non cauſam invenit.
Male geritur, quidquid geritur Fortunae fide.
Male ſecum agit aeger, medicum qui heredem facit.
Malevolus ſemper ſua natura veſcitur.
Malignos fieri maxime ingrati docent.
Malo in conſilio feminae vincunt viros.
Malum conſilium conſultori peſſimum eſt.
Malum eſt conſilium, quod mutari non poteſt.
Malus bonum ubi ſe ſimulat, tunc eſt peſſimus.
Malus eſt vocandus, qui ſui cauſa eſt bonus.
Minimum eripit Fortuna, cum minimum dedit.
Minus decipitur, cui negatur celeriter.
Miſera eſt voluptas, ubi pericli memoria eſt.
Miſerrima eſt fortuna quae inimico caret.

Muliebris

Muliebris lacryma, condimentum malitiae eſt.
Mulier cum ſola cogitat, male cogitat.
Mulier quae multis nubit, multis non placet.
Multis minatur, qui uni facit, injuriam.
Neceſſe eſt multos timeat, quem multi timent.
Negandi cauſa avaro nunquam deficit.
Negat ſibi ipſe, qui, quod difficile eſt, petit.
Nemo qui coepit ex ſe, riſum praebuit.
Nemo immature moritur, qui moritur miſer.
Nil eripit Fortuna, niſi quod et dedit.
Nil peccent oculi, ſi oculis animus imperet.
Nil turpius, quam vivere incipiens ſenex.
Nimium altercando veritas amittitur.
Niſi per te ſapias, fruſtra ſapientem audias.
Niſi qui ſcit facere, inſidias neſcit metuere.
Niſi vindices delicta, improbitatem adjuves.
Nocens precatur, innocens iraſcitur.
Non eſt tuum, Fortuna quod fecit tuum.
Nunquam periclum ſine periclo vincitur.
Obſequium nuptae, cito fit odium pellicis.
Occaſio aegre offertur, facile amittitur.
Omnes aequo animo parent, digni ubi imperant.
Omnis dies velut ultimus ordinandus eſt.
O vita miſero longa, felici brevis!
Parens iratus in ſe eſt crudeliſſimus.

Pars

Pars benefici eſt, quod petitur, ſi belle neges.
Pars benefici eſt, quod petitur, ſi cito neges.
Patiendo multa veniunt, quae nequeas pati.
Paucorum improbitas, univerſis calamitas.
Peccatum extenuat, qui celeriter corrigit.
Pejora multo cogitat mutus dolor.
Perfugere ad inferiorem, ſeipſum eſt tradere.
Pericla timidus, etiam quae non ſunt, videt.
Perpetuo vincit, qui utitur clementia.
Populi eſt mancipium, quiſquis patriae eſt utilis.
Poſt calamitatem memoria, alia eſt calamitas.
Potens miſericors publica eſt felicitas.
Potenti iraſci, ſibi periclum eſt quaerere.
Praeſens eſt ſemper, qui abſens etiam ulciſcitur.
Prius negare, poſt feciſſe, eſt fallere.
Probo beneficium qui dat, ex parte accipit.
Probus libertus ſine natura eſt filius.
Pudor dimiſſus nunquam redit in gratiam.
Pudor doceri non poteſt, naſci poteſt.
Pupillus hominis avidi eſt aetatis brevis.
Puras Deus, non plenas aſpicit manus.

Quidquid futurum eſt ſummum, ab imo naſcitur.
Quid eſt beneficium dare? imitari Deum.
Qui pro innocente dicit, ſatis eſt eloquens.
Qui ſe ipſe laudat, cito deriſorem invenit.

Quod

Quod aetas vitium poſuit, aetas auferet.
Quod quiſque amat, laudando commendat ſibi.
Quod vult habet, qui velle quod ſatis eſt poteſt.
Quotidie damnatur, qui ſemper timet.
Quotidie eſt deterior poſterior dies.
Rarum eſſe oportet, quod diu carum velis.
Rei nulli prodeſt mora, niſi iracundiae.
Remedium fruſtra eſt contra fulmen quaerere.
Repente dives, nemo factus eſt bonus.
Sapiens, quod petitur, ubi tacet, breviter negat.
Secreto amicos admone, lauda palam.
Sibi ipſa improbitas cogit fieri injuriam.
Sibi ipſe dat ſupplicium, quem admiſſi pudet.
Solet eſſe in dubiis pro conſilio temeritas.
Tam deeſt avaro quod habet, quam quod non habet.
Timidus vocat ſe cautum, parcum ſordidus.
Ubi peccat aetas major, male diſcit minor.
Veterem ferendo injuriam, invites novam.

TROCHAICI.

Aleator, quanto in arte eſt melior, tanto eſt nequior.
Benevoli conjunctio animi maxima eſt cognatio.
Conſcientia animi nullas invenit linguae preces.

Dixeris maledicta cuncta, ingratum cum hominem dixeris.

Eſt honeſta turpitudo pro bona cauſa mori.

Exul is cui nuſquam domus eſt, ſine ſepulchro eſt mortuus.

Feminae tutelam gerere, deſperare eſt otium.

Fruſtra, cum ad ſenectam eſt ventum, repetas adoleſcentiam.

Fulmen eſt, ubi cum poteſtate habitat iracundia.

Habet in adverſis auxilia, qui in ſecundis commodat.

Heu dolor quam miſer eſt, qui in tormento vocem non habet!

Heu quam miſerum eſt ab eo laedi, de quo non auſis queri!

Heu quam multa poenitenda incurrunt viventes diu!

Homo, qui in homine calamitoſo eſt miſericors, meminit ſui.

Improbe Neptunum accuſat, qui iterum naufragium facit.

In malis ſperare bene, niſi innocens, nemo ſolet.

Iracundiam qui vincit, hoſtem ſuperat maximum.

Irritare eſt calamitatem, cum te felicem vocas.

Ita amicum habeas, poſſe ut fieri hunc inimicum putes.

Mortuo

Mortuo munus qui mittit ; nil dat illi, adimit ſibi.
Neſcias quid optes, aut quid fugias ; ita ludit dies.
Nulla, quae multos amicos recipit, anguſta eſt domus.
Nulla tam bona eſt fortuna, de qua nil poſſis queri.
Nuſquam melius morimur homines, quam ubi libenter viximus.
Objurgari in calamitate, gravius eſt quam calamitas.
Quanto ſerius peccatur, tanto incipitur turpius.
Saepe diſſimulare, ſatius quam vel ulciſci fuit.
Theſaurum in ſepulchro ponit, qui ſenem heredem facit.
Vita hominis brevis : ideo honeſta mors eſt immortalitas.

FINIS.

ASHMOLEAN
OXFORD
LIBRARY